САЙЛОВЛАРДА ФАОЛ ИШТИРОКИМИЗ – ЎЗ ТАҚДИРИМИЗГА ФАОЛ МУНОСАБАТИМИЗДИР!

Ўзбекистон — келажаги буюк давлат

ХАЛҚ СЎЗИ

1991 йил 1 январдан чиқа бошлаган

1999 йил 26 ноябр жума

Сотувда эркин нархда № 234 (2272)

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ОЛИЙ МАЖЛИСИ ВА ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ВАЗИРЛАР МАҲКАМАСИНИНГ ГАЗЕТАСИ

Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримов Жаноби олийларига

Муҳтарам Президент жаноблари,

Сиз Жаноби олийларига Султон Жалолиддин Мангуберди ва "Алпомиш" эпосига бағишланган тантаналарда иштирок этар эканман, шууримни қамраб олган ҳайрат туйғуларини изҳор этиш учун чуқур ҳурмат ва эҳтиром билан мурожаат этмоқдаман. Менда ушбу тадбирларнинг ташкил этилиши буюк бир таассурот қолдирди. Хусусан, Сизнинг раҳбарлигингизда мустаҳкам иқтисодиётни барпо этиш ва тобора равнақ топаётган мамлакатингизда маданиятнинг юксалиши борасида эришилаётган улкан ютуқлар ҳам мени ҳайратга солди.

Шу муносабат билан ўзбек халқининг, шунингдек, гўзал юртингизга ҳайриҳоҳ дўстларнинг Сиз жаноби олийларига ҳурмат-эҳтироми ҳамда садоқати чексиз эканлигининг гувоҳи бўлганлигимни алоҳида таъкидламоқчиман.

Сиз Жаноби олийлари томонидан янги Ўзбекистонни дунёга кенгроқ танитиш, халқингизнинг ўтмиш шуҳратини, илм-фанга, фиққга, мусулмончилик илмига қўшган мардонавор ва тарихий ҳиссасини ҳамда адолат душманлари билан олиб борган курашда тутган мавқеини тиклаш, ислом қадриятларини муҳофаза этиш борасидаги астойдил саъй-ҳаракатингиз шунга ишонч туғдирадики, мамлакатингиз бундан буён ҳам ислом оламини тараққий эттиришга ўз ҳиссасини қўшаверади, жаҳон ҳамжамиятида ўзининг муносиб ўрнини эгаллайди.

Жаноби олийлари, биз - араблар ўз оға-иниларимиз билан бирдамлик ва жипсликка интиламиз. Қалбимиз Сизга ва халқингизга нисбатан меҳр-муҳаббат ва эҳтиром билан тўла. Сизга бундай хайрли ишларингизда янада собитқадамлик ва Ўзбекистоннинг буюк келажагини барпо этишдек олийжаноб мақсадингизда муваффақият тилаймиз.

Мактубимни якунлар эканман, Сиз Жаноби олийларига, бизга кўрсатган улкан эътиборингиз, меҳмондўстлигингиз, илм ва илм аҳли тўғрисидаги ғамхўрлигингиз учун зўр мамнуният билан миннатдорлик изҳор этаман. Айни пайтда табаррук саналар муносабати билан уюштирилган ва биз ҳам иштирок этиш шарафига муяссар бўлган илмий анжуманлар ҳамда тарихий тантаналар учун ҳам Сиздан миннатдормиз.

Сизга чин юракдан сиҳат-саломатлик, бахт-саодат, қадрдон юртингизга эса тараққиёт ва фаровонлик ёр бўлишини тилаб қоламан.

Сизга Оллоҳ ёр бўлсин!

Камоли эҳтиром билан

Доктор Аҳмад Жалол ал-ТАДМУРИЙ,
Раас ал-Хайм Амири девонхонаси маслаҳатчиси,
Бирлашган Араб Амирликлари.

Конституция куни олдидан

ИНСОН МАНФААТЛАРИ УСТУВОР ҚОНУН

Қадим аждодларимиз азал-азалдан ҳар бир инсон эмин-эркин ва тўқ-фаровон яшайдиган, маънавий камол топадиган жамиятни орзу қилганлар. Жумладан, буюк қомусий аллома Абу Наср ал-Форобий ўрта асрдаёқ ўзининг «Орзудаги шаҳар ва бахт-саодатга эришиш йўллари тўғрисида»ги рисоласида ана шундай жамиятни яққол тасвирлаган. Ул зот давлатнинг вазифаси инсонларни бахт-саодатга етаклаш эканини, бу эса илм-фан ва яхши ахлоқ ёрдамида кушойиш топишини уқтирган. Бундай давлатга ҳар томонлама етук шахс раҳбарлик қилади, амалдорлар эса сайлаб қўйилади...

Шуларни эслаганда, ҳозирги вақтда баъзи бировларнинг гўё биз амал қилаётган демократия Ғарб "неъмати" экани тўғрисидаги даъволари, беозор қилиб айтганда, унчалик тўғри эмаслиги аён бўлади. Зеро, кўҳна Турон заминида эл-юрт бундан қарийб минг йиллар муқаддам ҳам демократик тамойилларга асосланган жамият қуриш ғоялари билан яшаган. Бу ўринда европаликлар конституцион тузум нималигини, ҳатто хаёлига ҳам келтиролмаган даврда Амир Темур ҳазратлари "Темур тузуклари"ни тузиб, ўзининг буюк салтанатини ана шу тузуклар, ҳозирги тил билан айтганда, ўзига хос конституция ёрдамида идора қилганини ҳам эслатиб қўйиш фойдадан холи бўлмайди.

Афсуски, узоқ давом этган босқинчилар истилоси, зулм-истибдод, ўзаро уруш ва жанжаллар оқибатида юртнинг энг асл фарзандларининг элпарвар жамият қуриш йўлидаги барча саъй-ҳаракатлари бўғиб келинди. Халқимиз мустамлака тазйиқида яшашга мажбур қилинди, шўро замонида эса усти ялтироқ, ичи қалтироқ "конституция" тиқиштирилди.

Бироқ халқимиз ҳар қандай шароитда ҳам буюк боболари, фозилу фузалоларининг меросини асраб-авайлаб келди, улар асосида ўз миллий қадриятларини шакллантирди, кўпдан-кўп авлодларни шу руҳда тарбиялади. Истиқлол туфайли инсон манфаатлари, унинг эзгу орзу-интилишлари илк бор ҳар нарсадан устувор деб эълон қилинди. Бу қоида Асосий Қонунимизда мустаҳкамланди. Мамлакатимиз фуқароларининг муносиб ҳаёт кечиришларини, инсонпарвар демократик ҳуқуқий давлат барпо этиш, фуқаролар тинчлиги ва миллат тотувлигини таъминлашни мақсад қилиб қўйган мазкур Конституциямизга биноан Ўзбекистон суверен демократик республика деб эълон қилинди, давлатимизнинг бош вазифалари, фуқароларнинг ҳуқуқ ва эркинликлари кафолатланди.

Бу йил Конституциямиз қабул қилинганлигининг 7 йиллиги мамлакатимизда жуда катта ижтимоий-сиёсий, маънавий-маърифий ва маданий аҳамиятга молик воқеа — Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси ва ҳокимият вакиллик органларига сайловлар қизғин паллага кирган, мамлакат Президенти сайловига тайёргарлик авж олиб бораётган бир вақтга тўғри келди.

Шуни айтиш жоизки, фуқароларимизнинг сайлаш ва сайланиш ҳуқуқи, аввало, давлатимизнинг Асосий Қонуни — Конституциямизда аниқ таърифлаб берилган. Уларнинг ўз хоҳиш-иродасини билдириш тенглиги ва эркинлиги қонун билан кафолатланган. Сайловлар умумий, тенг, тўғридан-тўғри сайлаш ҳуқуқи асосида яширин овоз бериш йўли билан ўтказилиши кўрсатилган.

Эътиборли томони шундаки, бугунги кунда барча ана шу ҳуқуқ ва эркинликлар Конституцияга мувофиқ қабул қилинган қонун-қоидалар доирасида тўлақонли амал қилмоқда. Бу ўринда биринчи навбатда мамлакатимизнинг сайловлар тўғрисидаги ва Марказий сайлов комиссияси ҳақидаги Қонунларини кўрсатиб ўтиш лозим. Уларда ҳар бир фуқарога берилган сайлов эркинлиги, сайлаш ва сайланиш ҳуқуқ ва бурчлари янада яққолроқ баён этилган, сайловларни ташкил этиш ва ўтказиш тартиблари аниқ белгиланган.

Асосий Қонунимизда эълон қилинган инсон манфаатлари устуворлиги фуқаролик жамияти асосларини шакллантириш жараёни юз бераётган ҳозирги пайтда ижтимоий гуруҳлар — сиёсий партиялар ва нодавлат ташкилотлар фаолияти учун кенг имконият яратиб берилаётганида ҳам намоён бўлмоқда. Сайловга тайёргарлик арафасида сиёсий партиялар ва ҳокимият органлари номзодлари билан бирга, жойларда фуқароларнинг ташаббус гуруҳлари томонидан ҳам номзод кўрсатишдек ноёб тажриба вужудга келгани бу борада ғоят муҳим аҳамиятга эга бўлди.

Буларнинг ҳаммаси Конституциямиз ва сайлов тўғрисидаги қонунларда баён этилган жамият барча табақалари манфаатларини ҳисобга олиш ва уйғунлаштириш имконини беради. Президентимиз таъкидлаганларидек, сайловлар жараёнида ҳар қайси давлат, ҳар қайси жамиятда эркин тафаккур, хилма-хил фикрлар, одамларнинг хоҳиш-иродаси, орзу-умидлари, ижтимоий кайфият, шу билан бирга, сиёсий ҳаракатлар ва кучларнинг интилишлари, айниқса, яққол намоён бўлади.

Маълумки, сайловлар фуқаролар сиёсий фаоллигининг асосий шакли бўлиб, унинг воситасида ҳар қайси сайловчи кимга овоз беришидан қатъий назар, аввало, ўз хоҳиш-иродасига, иймон-эътиқодига таяниб мустақил ва онгли равишда эркин овоз беради. Шуни унутмаслик керакки, янги асрнинг дастлабки беш йили давомида юртимиз ижтимоий-иқтисодий ривожланишини, инсон манфаатларини таъминлаш, аҳоли турмуш фаровонлигини янада юксалтиришга эришиш кўп жиҳатдан бўлажак депутатларнинг фаолиятига боғлиқ бўлади. Демак, номзодлар орасидан эл-юрт учун астойдил куйиб-пишадиган, илғор фикрли, янгиликка интилувчи, ташаббускор кишиларни сайлай билиш керак.

Бу эса ҳар бир фуқародан ўзига берилган ҳуқуқ ва эркинликларни яхши билишни, улардан келиб чиқадиган бурч ва вазифаларни оғишмай бажаришни тақозо этади. Бунда сайловчи ҳам, сайланувчи ҳам, сайлов жараёнини ёритувчи матбуот ҳам бирон бир тарзда бўлса-да ўзбошимчаликка йўл қўйиши мумкин эмас. Бу борадаги барча ишлар белгиланган қонун-қоидалар доирасида амалга оширилмоғи даркор. Зеро, ҳар қандай эркинлик, ҳар қандай демократия, таниқли немис ҳуқуқшунос олими В.Вольф таъкидлаганидек, муайян қонун измида бўлишидадир. Бу борада Конституциямиз ҳар биримиз учун муҳим дастуруламалдир.

Ёқуб ИБРОҲИМОВ
(ЎзА).

ДЕҲҚОН БЎЛСАНГ, ШУДГОР ҚИЛ!

Ота-боболаримиздан қолган «Ер ҳайдасанг куз ҳайда, куз ҳайдамасанг юз ҳайда», деган нақл бор. Унга амал қилган деҳқонларнинг юзлари ҳамиша ёруғ бўлган. Буни Жиззах вилоятининг Дўстлик тумани миришкорлари фаолияти мисолида ҳам яққол кўриш мумкин. Қишлоқ хўжалигининг барча соҳалари бўйича режаларини ортиғи билан уддалаган деҳқонлар кузги шудгорлаш ишларида ҳам барчага намуна бўлмоқда. Бу борада уларга Америка Қўшма Штатларидан келтирилган «Магнум» тракторларидан самарали фойдаланилаётганлиги қўл келмоқда.

СУРАТЛАРДА: «Магнум» трактори иш пайтида; тумандаги Қосим Раҳимов номли ижара ширкатлар бирлашмаси бригада бошлиғи Фарҳод Узоқов ери сифатли шудгорланаётганидан мамнун.

Н. МУҲАММАДЖОНОВ
олган суратлар.

ЯНГИ КИТОБЛАР ТАҚДИМОТИ

"Маънавият" нашриёти – истиқлолимиз фарзанди. Унинг ташкил этилишидан мақсад жамиятда юксак маънавий фазилатларни камол топтириш, миллий мафкурани шакллантириш, ёшларни бой маданий меросимиз, тарихий анъаналаримиз, Ватанга муҳаббат, истиқлол ғояларига садоқат руҳида тарбиялашга ҳисса қўшишдан иборат.

Нашриёт ўз фаолияти давомида республиканинг кўзга кўринган олимлари, адиблари, етакчи санъаткорлари билан ҳамкорлик қилиб, "Истиқлол қаҳрамонлари", "Тил ва дил", "Мозийдан садолар", каби туркумларда тарих, адабиёт, санъатга доир қизиқарли мавзулардаги кўплаб асарларни эълон қилди.

"Маънавият" нашриёти маҳсулотларини нафақат республикамиз, хорижда ҳам яхши билишади, маҳсулот халқаро ярмаркаларда намойиш қилинган.

Куни кеча республика Миллий матбуот марказида ушбу нашриётнинг яна икки маҳсули – "Комиллик калити" (Маънавиятдан ўзбекча-русча-инглизча луғат) ҳамда адабиётшунос олим Низомиддин Маҳмудовнинг "Маърифат манзиллари" китобининг тақдимот маросими бўлиб ўтди. Бу нашриётнинг ўзига хос ҳисоботи бўлди. Нашриёт ўз фаолиятини бошлагандан буён ҳозиргача салкам юзга яқин номда китоб, плакат ва қўлланмалар чоп этди. Уларнинг умумий сони эса бир миллион нусхага яқинлашиб қолди.

Тақдимот маросимида сўзга чиққан Ўзбекистон Президентининг давлат маслаҳатчиси Н.Жўраев, Ўзбекистонда хизмат кўрсатган фан арбоби Б.Қосимов, филология фанлари доктори Э.Бегматов ва бошқалар жамоатчилик кўригига қўйилган асарларнинг илмий-маърифий аҳамияти ҳақида гапирди. Нашриёт жамоасига хайрли ишларида муваффақиятлар тилади.

(ЎзА)

ШТРИХ-КОД ҚЎЙИШГА ОИД СЕМИНАР

Тошкентда, Ўздавстандартда Ўзбекистонда ишлаб чиқарилаётган товарларга штрих-код қўйиш масаласи юзасидан республика семинари бўлиб ўтди.

Унда мамлакатимизда ишлаб чиқарилаётган товарларга штрих-код қўйиш ишлари билан шуғулланувчи стандартлаштириш, метрология ва сертификация хизматларининг ҳудудий бўлимлари, вазирликлар, идоралар, корхоналар ва бошқа ташкилотлар бўлинмалари раҳбарлари қатнашди.

Семинарда асосий эътибор штрих-код киритишнинг амалий муаммоларига, ушбу масалани бажаришнинг иқтисодий аҳамиятига қаратилди.

Анжуманда мутахассислар ўзаро фикр алмашишди ва семинар иштирокчилари саволларига жавоб беришди.

(ЎзА)

БЮДЖЕТ ТЎЛОВЛАРИ ИНТИЗОМИГА ЭЪТИБОР

Қаршида ҳисоб-китоб механизмини такомиллаштириш ва бюджет тўловлари интизомини мустаҳкамлаш бўйича вилоят комиссиясининг йиғилиши бўлиб ўтди. Унда Республика Вазирлар Маҳкамасининг "Иш ҳақининг ўз вақтида тўланиши учун вазирликлар, идоралар ва хўжалик юритувчи субъектлар раҳбарларининг жавобгарлигини ошириш юзасидан қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида"ги қарорини изчиллик билан бажариш вазифалари муҳокама қилинди. Мулкчилик шаклидан қатъий назар, барча хўжалик юритувчи субъектларнинг иш ҳақи ўз вақтида берилишини таъминлаши ва бунинг учун ажратилган маблағлардан мақсадли фойдаланиш зарурлигига алоҳида эътибор қаратилди. Иш ҳақидан қарздор корхона ва ташкилотлар раҳбарларининг ахборотлари тингланди.

Йиғилишда дебиторлик ва кредиторлик қарзларга барҳам бериш, бюджетга ва пенсия жамғармасига тўловларни ўз вақтида амалга ошириш, вилоятдаги барча корхона ва ташкилотларда 1999 йил 1 декабргача иш ҳақидан қарзларни тўлаш бўйича зарур чора-тадбирлар белгиланди.

* * *

Навоий шаҳрида ҳам ҳисоб-китоб механизмини такомиллаштириш ва бюджет тўловлари интизомини мустаҳкамлаш бўйича вилоят комиссиясининг ана шу масалага бағишланган йиғилиши бўлиб ўтди.

(ЎзА)

"МАҚПАЛКЎЛ" ШОЛИСИ

Қорақалпоғистон Республикаси Тахтакўпир туманидаги "Мақпалкўл" ижарачилар бирлашмаси шоликорлари муҳим ғалабани қўлга киритди. Улар уйган шоли хирмони 4 минг 550 тоннадан ортди. Ўртача ҳосилдорлик 39 центнерга етди. Ижарачилар режага қўшимча яна ярим минг тонна ҳосил топширишга астойдил бел боғладилар.

А. ИСКАНДАРОВ.

ХАЛҚНИНГ ҚАЛБИДАГИ ОДАМ

депутат бўлиб сайланса айни муддаодир

Ҳуқуқшунос минбари

Сайловлар жамият аъзоларининг сиёсий ва маънавий тушунчалари қай даражада эканлигини яққол кўрсатиб берувчи муҳим омилдир. Ўзбекистон Олий Мажлиси ва маҳаллий Кенгашларга, шунингдек, Республика Президентлигига бўладиган сайловлар арафасида шуни ишонч билан айта оламизки, юртдошларимиз мазкур сиёсий тадбирга катта қизиқиш билан ёндошмоқдалар. Негаки, мустақилликнинг ўтган саккиз йили кишиларимиз онгида ўзига хос фикрий инқилоб ясади. Эндиликда ҳар бир сайловчи ўз овозининг қадр-қимматини аввалги йилларга қараганда яхшироқ тушуниб етди. Шу сабабли бугунги сайловчининг кўнглини ҳайбаракаллачилик, ҳавойи гаплар, сўзамоллик билан ийитиб бўлмайди. У ўзи ёқлаган номзодининг Парламентда ўктам, ғайратли ва дадил инсон сифатида фаолият юргизишини талаб қилади ва бунга ишонади.

Кишиларимизнинг бундай юксак сиёсий тушунчаларга эга бўлишида мамлакатимизда кечаётган улкан яратувчилик жараёни, қабул қилинаётган қонун ва қарорлар, уларнинг амалда ижро этилиши, оммавий ахборот воситаларининг холис тарғибот-ташвиқот юритишлари ҳамда ҳуқуқ-тартибот идораларининг омма ўртасида олиб бораётган кенг кўламдаги фаолияти яхши самаралар бераётир. Бугунги куннинг одами ўз олдига сиёсий, ҳуқуқий ва иқтисодий билимларни тўлароқ эгаллашни бурч қилиб қўйганлиги ҳам қувонарли ҳолдир.

Сирдарё вилояти ҳокимлигининг адлия бошқармаси жамоаси ҳам ҳар икки сиёсий тадбирнинг уюшқоқлик билан ўтиши учун ўз йўли билан кўмаклашмоқда. Бошқарма тизимидаги суд, нотариал идоралари, фуқаролик ҳолатини қайд қилиш бўлими ва ҳуқуқий маслаҳатхоналар ходимлари сайловларнинг юксак савияда ва демократик тамойиллар асосида ўтишига ёрдамлашиш учун бор билим ва тажрибаларини ишга солмоқдалар. Бошқарма қошида маърузачилар гуруҳлари тузилиб, улар сайлов округлари ва участкаларига ҳуқуқий ёрдам кўрсатиш учун бириктириб қўйилган.

Гуруҳ аъзолари томонидан бугунги кунга қадар меҳнат жамоалари, ўқув масканлари, маҳаллалар ҳамда сайлов участкаларида «Сайловолди ташвиқоти», «Депутатликка номзодлик фаолияти кафолатлари», «Сайлов округларида ишончли вакиллар ва кузатувчиларнинг фаолияти» каби ўнлаб мавзуларда 65 маротаба суҳбатлар ўтказилди.

Ходимларимиз сайловчилар рўйхатини тузишда, ишончли вакиллар ва кузатувчилар фаолиятини янада яхшилашда жойларда кўплаб амалий ёрдамлар беришмоқда. Улар жонли суҳбатлар, теле ва радио баҳсларда иштирок этишмоқда. Матбуотда «Сайловга тайёргарлик кўриш ва уни ўтказиш» рукни остида ўнлаб мақолалар эълон қилинди.

Барча жойларда сайловчилар қонун доирасида ўз ҳақ-ҳуқуқларини билиб, тушуниб овоз бериши қувонарли ҳол, албатта. Зеро, бу борада Юртбошимизнинг Олий Мажлис XV сессиясида сўзлаган маърузасида билдирган фикр-мулоҳазалари катта аҳамиятга эга. Хусусан, Президентимиз бўлиб ўтадиган сайловлар маҳаллийчилик, уруғ-аймоқчилик, қабилачилик белгиларидан мутлақо холи бўлиши зарурлигини алоҳида уқтириб ўтган эдилар.

Шу кеча-кундузда ҳам баъзи бир номзодлар сайловолди учрашувларида ўз ваколатлари доирасига кирмайдиган ваъдалар бераётганликлари уларнинг сиёсий ва маънавий тушунчалари торлигини кўрсатиб турибди.

Депутат халқнинг қалбидаги одам бўлиши керак. Унда ҳам сиёсий, ҳам иқтисодий билимлар жамулжам бўлмаса, сайловчининг ишончини қозона олмайди. Олий Мажлис депутати халқнинг Парламентдаги вакили бўлади. Бу вакил ўз сайловчиларининг дарди ва қувончини, орзу-умидларини юксак минбардан туриб айта оладиган, ҳимоя қиладиган ва фикрини ўтказа оладиган шахс бўлмоғи даркор.

Сайловчилар бундай одамларни, албатта танлаб олишади. Ана шунда эртанги кунда қабул қилинадиган қонунлар шаҳар ва қишлоқлардаги мавжуд муаммоларни ечишга кўмак беради. Ўзбекистонимиз янада гуллаб-яшнашига муносиб ҳисса қўшади.

Т. ДАДАБОЕВ,
Сирдарё вилояти адлия бошқармаси бошлиғи,
1-даражали адлия маслаҳатчиси.

МАЪНАВИЙ БОЙЛИКНИНГ БАҲОСИ ЙЎҚ!

ҲАМИША БИРГАМИЗ!

Кимга қандай, билмадиму лекин мен кундалик матбуотсиз ҳаётимни тасаввур қилолмайман. Айниқса, «Халқ сўзи» газетасига шунчалик ўрганиб қолганманки, бир кун кечикса, ўзимни қўярга жой тополмай қоламан. Шу боис бултур обуна манзили сифатида уйни эмас, ишхонамни кўрсатган эдим. Сабаби, корхона ва ташкилотларга матбуот нашрлари барвақт етиб келади. Кимгадир кўнгилочди ҳангомалар, шов-шувли воқеалар ёки спорт хабарлари, кимгадир бадиий ёки илмий мақолалар ёқар. Хуллас, ҳар ким ўз таъбига қараб, ўзи хоҳлаган газетага ёзилаверади. Бироқ ҳамма соҳани бирдек ёритадиган ягона газета — «Халқ сўзи»! Бунга мен унинг доимий мухлиси сифатида аллақачон тан берганман.

Мен корхона раҳбари сифатида ходимлар билан бўладиган йиғилишларда фикримни исботлаш учун, албатта, «Халқ сўзи»дан мисоллар келтираман. Ва бу ҳамма вақт одамларга яхши таъсир этади.

Корхонамиз тармоқдаги энг пешқадам жамоалардан бири ҳисобланади. Ҳар йили Қизилтепа тумани меҳнаткашлари етиштирган 28-30 минг тонна пахтани қайта ишлаймиз. Ўтган йили «Вилоятпахтасаноатсотиш» трестининг тавсиясига мувофиқ бошқа пахта тозалаш заводларида йиғилиб қолган хомашёни ҳам қайта ишлашга кўмаклашдик. Шундай қилиб, 13 минг 340 тонна пахта толаси ишлаб чиқардик. Маҳсулотимизни асосан Швейцария, Буюк Британия, Швеция, Жанубий Корея, АҚШ сингари хорижий давлатларга экспорт қилдик.

Меҳнатдан келса бойлик — турмуш бўлар чиройлик, деганларидек, корхонамизда ҳар 100 сўмлик акция 98 сўм 62 тийиндан дивиденд келтирди. Ишчиларнинг ўртача иш ҳақи ойига 20 минг сўмга етиб қолди. Бундан ташқари, ишчи-хизматчиларимизнинг фарзандлари учун 120 ўринли болалар боғчаси, 60 ўринли дам олиш уйи, 35 нафар аёллар меҳнат қилаётган «Тўқувчи» кичик корхонамиз, ёрдамчи хўжалигимиз ишлаб турибди. Шунинг ҳисобига ишчи-хизматчилар кунига икки маҳал бепул овқатланадилар. Бундан тўрт йил аввал мўъжазгина иссиқхона бунёд этган эдик. Ишчилар ошхонаси учун кўкатлар қишин-ёзин шу ерда етиштирилади. Бу йилдан лимон, хурмо дарахтлари ҳам ҳосилга кирди.

Мен бу гапларни қуруқ мақтаниш учун айтаётганим йўқ. Ишлаган, изланган одам асло кам бўлмаслигини ички бир ғурур билан ватандошларимга айтиб қўймоқчиман, холос.

Кеча менга бош ҳисобчимиз бу йилги обуна мавсумида корхонамиз бўйича 30 нафар ишчи-хизматчи «Халқ сўзи» газетасига ёзилганлигини айтди. Бундоқ ўйлаб қарасам, корхонамиз иқтисодий жиҳатдан нолимаса ҳам бўлади. Шу боис, унинг ўз маблағи ҳисобидан фахрийларимиз, илғор ишчиларимиздан яна 20 нафарини севимли газетамизга обуна қилишга жазм этдик.

Шоди КАРОМОВ,
Қизилтепа туманидаги пахта тозалаш очиқ турдаги акциядорлик жамияти раиси.

КЕЛГУСИ ЙИЛ УЧУН ОБУНА ДАВОМ ЭТМОҚДА, ШОШИЛИНГ!

«Халқ сўзи» – 229,
«Народное слово» – 116.

ОЗОД ВА ОБОД КЕЛАЖАК УЧУН ОВОЗ БЕРАЙЛИК!

ДЕПУТАТЛИК ИМТИЁЗ ҲАМ, АМАЛ ҲАМ, ҚАЛҚОН ҲАМ ЭМАС...

Мамлакат келажаги, тақдири сайловчининг сиёсий онги, ватанпарварлиги, ҳалол ва ростгўйлигига боғлиқ.
Сиз кимга овоз бермоқчисиз? Номзоднинг қайси фазилатларига қараб хулоса чиқараяпсиз?

Ҳозир икки одамнинг боши қовушган жойда, гап сайлов ҳақида бораяпти. Сайловчилар номзодлар гуруҳи орасидан кимга овоз бериш ҳақида қайта-қайта ўйлашмоқда, баҳс-мунозара юритишмоқда. Ҳар бир номзод шахси, дастурини диққат билан ўрганишмоқда. Ҳамюртларимизнинг аксарияти бугун мамлакат, миллат манфаатидан келиб чиқиб фикр юритишмоқда, мустақиллик, озодлик қадрини тобора чуқурроқ англашмоқда, Ватан тақдири, юрт келажаги учун шахсан масъул эканликларини ҳам.

Ҳар нарсанинг фарқи қиёсланганда аниқроқ билинади. Собиқ шўро замонида одамларда сайловларга ҳозиргидай иштиёқ бормиди? Ҳозиргидек баҳс-мунозара, фаоллик бўлганми?

Сайловлар хўжакўрсинга ўтказилаётганини ҳамма сезиб турарди. Ошкора фикрлаш, ҳақ гапни айтишдан одамлар ҳайиқишарди. Гапирганлар бошида калтак синарди. Кимга овоз беришнинг аҳамиятсиз эди. Депутатлар олдиндан тузилган рўйхат бўйича сайланарди. Шунинг учун одамлар сайловларга лоқайд қарашарди. Эшмат сайланадими, Тошматми — фарқи йўқ эди.

Бечора ўша депутатнинг ўзи ҳам ҳуқуқсиз эди. Бундай депутатларнинг аксарияти ўз бурчи, вазифаси нимадан иборатлигини ҳам тушунишмасди. Улар худди театрдаги қўғирчоқларга ўхшашарди. Президиумда ўтирган бир одамнинг ишораси билан ҳамма қўл кўтарарди, талаб қилинса икки қўлини ҳам кўтарарди. Бир ишора билан ҳамма чапак чаларди, чапакни бошлаб берган қўл тўхтамаса, бошқа қўллар ҳам тўхтамасди. Бу ўйинлар газеталарда "гулдурос қарсак"лар деб ёзиларди. "Гулдурос қарсаклар" остида қўғирчоқбозлар ва қўғирчоқлар ўйини ўтказиларди.

Бу ўйинлар ҳақида матбуотда гап очиш, асло мумкин эмасди. Итоаттўй, муте, бир нарсани англаб-англамайдиган депутатлардан марказ манфаатдор эди. Жамиятни бошқарадиган қонунларни собиқ марказнинг бир гуруҳ карчалонлари ўз мақсадлари, ўз сиёсатларига мослаб тўқишарди. Мақсад, манфаат битта эди — мустамлакачилик тузумини мустаҳкамлаш, мустабидликдаги халқлар жиловини бўшаштирмаслик.

Ўша замондаги бир воқеа ёдимда. Буни кўпчилик эсласа ҳам керак. Бир қарашда кулгили, аслида ачинарли, тўғрироғи даҳшатли воқеа. Собиқ марказдан сессиядан қайтган пахтакор депутат опадан олинган кичкина интервью республика газеталаридан бирида чиққан эди. Депутат опа мажлислар қизғин, юқори савияда ўтгани, катта таассурот олганини гапиради. "Кўрилган масалалардан қайси бири сизда кўпроқ қизиқиш уйғотди?" деган саволга "Тўғриси, ўрисчани яхши билмайман, қайси масалалар кўрилганини аниқ тушунолмадим" қабилида жавоб берган эди. Шу озгина очиқ гап учун ҳам таҳририятни оборб опкелишганди.

Бугунги сайловлар ҳам, номзодлар ҳам, сайловчилар ҳам шўро давридагидан мутлақо фарқ қилади. Сайловлардан мақсад, сайловчидан талаб ҳам тамоман бошқача. Ўтган замонда гўл, итоаттўй, қўғирчоқ депутатлар зарур эди. Бугун эса ҳуқуқий ва сиёсий билимга эга, ҳалол, ватанпарвар депутатлар зарур. Бундан халқ ҳам, давлат ҳам манфаатдор. Бугун халқимиз ана шундай депутатларни сайлаш имконига эга.

Бу имкон, энг аввало, юртнинг озодлиги, фикр, сўз озодлиги, ҳар бир фуқарога эркин сайлов ҳуқуқи берилганлиги билан боғлиқ. Онгдаги ўзгаришлар, сиёсий юксалишлар билан боғлиқ. Бу имкон ҳуқуқий демократик давлат, инсонпарвар фуқаролик жамиятининг мустаҳкам замини яратилаётганлиги билан боғлиқ.

Ўзига хос ва ўзига мос тараққиёт йўлидан бораётган Ўзбекистонимизда ўтадиган сайловлар жараёнида биз сиёсий саводимиз, маданиятимиз қай даражада эканлиги, ўзбекона ахлоқ-одобимиз, қадриятларимиз, меҳр-оқибатимиз, миллий ғояларга содиқатимиз, Ватанга муҳаббатимиз, бир сўз билан айтганда, миллат сифатида кимлигимизни намоён этамиз.

Президентимиз таъкидлаганларидек, **бугунги сайловнинг аҳамияти, моҳияти депутатларга овоз беришдангина иборат эмас. Мустақиллик даврида демократия бобида орттирган тажрибаларимизни, демократик тамойиллар ҳаётимизга қанчалак кириб бораётганини, аҳолимизнинг сиёсий савияси нечоғли юксалганини бутун дунёга яна бир бор кўрсатадиган имконият ва синов бўлади.**

Сайлов, деган оддий сўз замирида бир дунё маъно, мазмун, мақсад мужассам. Сайлов дегани аслида танлов дегани. Яъни, биз овоз бериб танлаймиз, танлаганларимиз эса эртага мамлакат тараққиёти йўлини танлайди. Бу йўл халқимиз тақдирини белгилайди. **Бугун биз кимга овоз бераяпмиз, деган савол тагида ўзимиз, фарзандларимиз, мамлакатимиз келажагини кимларга ишониб топшираяпмиз, деган иккинчи савол яширинганлигини англаяпмизми? Биз номзодларнинг қайси фазилатларига қараб хулоса чиқараяпмиз? Хуллас, эртага кимга овоз бермоқчимиз?**

Сиёсатни, ҳуқуқни биладиган, дунё миқёсида фикрлай оладиган, элим деб, юртим деб ёнаётганларгами ёки саводи, диёнати, дунёқараши ҳаминқадар бўлса-да, ўз қариндош-уруғ, ҳамқишлоғимизгами? Ўша уруғдошимиз, ҳамқишлоғимиз инсон сифатида ёмон одам эмасдир. Аммо унинг билими, қобилияти, қурби мамлакат миқёсида фикрлашга, қонунлар яратишга етадими? Бир тасаввур қилиб кўрайлик, муносиб номзодлар бир четда қолиб, ҳаммамиз қариндош-уруғ, ҳамқишлоғимизга овоз бердик дейлик. Ҳолимиз нима кечади? Қонун ёзиш нари турсин, бир энлик аризанинг кифтини келтириб ёзолмайдиган, сиёсатдан йироқ, мустақил фикри йўқ одамларга кунимиз қолмайдими?

Ватан равнақи, халқ бахт-саодатини ўйлаган сайловчи қариндош-уруғчилик, маҳаллийчилик каби майдакашликлардан ўзини юқори тутади.

Афсуски, номзодлар ҳақидаги баҳс-мунозаралар пайтида нохуш, элимиз маданиятига номуносиб гаплар ҳам қулоққа чалиниб қолаяпти. Яқинда бир дўстим Сурхондарёга ўз қишлоғига бориб келди. "Жуда хафа бўлдим, — деди у бош чайқаб, — одамлар номзоднинг билими, қобилиятига қараб эмас, қариндош-уруғчилигига қараб тарафкашлик қилишаяпти".

Ёдимга бундан ўн йил муқаддам бўлган бир воқеа тушади. Тошкентда ишлайдиган икки ҳамкасбимиз бир округдан ўз номзодларини қўйишганди. Ҳали сайлов бошланмасданоқ қашқадарёлик бир дўстимиз: "Фалончи бу ердан барибир ўтолмайди. У ерда асосан фалончи уруғ яшайди, бегона уруғга овоз беришмайди", — деган эди қатъий ишонч билан. Ўшанда унинг айтгани тўғри чиққанди.

Орадан шунча вақт ўтиб, ҳозир ҳам айрим жойларда қариндош-уруғчилик, маҳаллийчилик иллатлари сақланиб қолганлиги кишини изтиробга солади. Бир ариқнинг икки четида туриб айирмакашлик қилиш, бир қишлоқда яшаб уруғ талашиш, муқобил номзод ҳақида фисқу фасод тарқатиш қайси ахлоққа, дину диёнатга тўғри келади? Кўлмакдаги бақа шу кўлмакни дунё деб билганидек, бундайлар фақат ўз уруғини миллат деб, ўз қишлоғини мамлакат деб билишармикан? Бундай фикр юритаётганлар қалби, онгидаги чигаллик сабабларини англашга ҳаракат қиласан, қайсидир асрдан қолган бу иллат, наҳотки, улар қонига шунчалик сингиб кетган бўлса, деб ўйлайсан. **Наҳотки, миллатимиз, Ватанимиз шон-шуҳрати, обрўси, келажаги учун катта мақсадлар йўлида фидойилик, бирлашиш талаб этилган бир пайтда кимлардир бўлакларга бўлинишни афзал кўрса.** Ахир сиз сайлайдиган депутат эртага ўзингиз қандай яшашингиз, ишлашингиз, фарзандларингизнинг ўқиши, шароити, имтиёзлари тўғрисида қонун чиқаради-ку! Ҳаёт нималигини англаб етмаган, билими, айниқса, ҳуқуқий, сиёсий саводи кемтик, юрагида миллат дарди бўлмаган депутатдан эртага нимани кутиш мумкин?

Муносиб номзод қолиб, қандай бўлмасин, ўз уруғдоши, ҳамқишлоғи, маҳалладошини сайлашга уриниш ўз-ўзига, фарзандларига, келажакка хиёнат эмасми?

Сайловчи учун нимани билиш муҳим? Ким қайси уруғдан, ким қайси қишлоқданлиги, номзод асли қаерда туғилганлигими ёки унинг қалби, онги, билимини билишми?

Номзодлар орасида ҳам ўйин қилаётганлари учраб қолаяпти. "Йўл қуриб бераман, телефон ўтказаман, ўлмасам тўйларга ёрдам қиламан", каби ваъдаларни тўкиб солаётганлар йўқ эмас.

Тўғри, сайлов бу кураш. Аммо кураш мардона, ҳалол, қонун доирасида бўлмоғи керак. Хуфёна ҳийла-найрангни фақат ожизлар, ўзига ишонмаганлар ишлатади. Бундайлар сайловчиларни чалғитишга, номзодлар устидан иғво уюштиришга, ҳар хил йўллар билан тазйиқ ўтказишга ҳаракат қилишади. Бу ишларни улар ўз қўллари билан эмас, балки айнан сайловчилар қўли билан қилишади. Сайловчи шуни кўра-била туриб номзоднинг ноҳалол, ноқонуний, ғирром ишига шерик бўлади. Ўз назарида гўё номзод учун курашаяпти. Бу курашми, бундай курашдан ҳазар қилиш керак эмасми? Халқ, Ватан манфаати, тақдири билан боғлиқ масалада ёлғончилик, ғирромлик, кўзбўямачилик қилишни қандай баҳолаш мумкин? Шундай шахсларга ишонч билдириб бўладими? Кучли, муносиб номзодни билатуриб, ўз уруғидан бўлганлиги учунгина салоҳиятсиз, фикри тор номзодга овоз бериши, энг аввало, кишининг ўз эътиқодига хиёнати эмасми?

Номзодлар тўғрисида баҳс-мунозаралар бораётган ҳозирги кунларда ҳар хил миш-мишлар ҳам қулоққа чалинаяпти. Бир фермер юз тонна картошкаси борлигини айтиб, депутат бўлса эртасигаёқ уни одамларга тарқатишга ваъда берибди. Картошкахўр сайловчи унинг гапига учиши мумкин. Қайсидир номзод ароқ тарқатибди. Эҳтимол бу саҳийлик ароқхўрга ёқар. Номзоди қўйилган бир корхона раҳбари касалхонани таъмирлай бошлабди. Савол чиқади: аввал қаёқда эди, қайси маблағ, кимнинг ҳисобидан пул сарфлаяпти? Ўша пулдор бойвачча нари борса бир-икки бинони таъмирлашга кучи етар. Бутун тумандаги муаммоларни ҳал этиб беролмайди-ку! Фақат Парламент, қонунлар орқали турмушни яхшилаш мумкин.

Бу ўринда бошқа бир савол кишини ўйлатади. На қонунчилик, на сиёсат, на иқтисодиётдан хабарсиз айрим шахслар депутатликка нега бунчалик жонларини тикишаяпти? Нега молимни сотсам ҳам, иймонимни сотсам ҳам депутат бўламан деб от қўйишаяпти? Депутатлик унинг учун гўё ҳаёт-мамотга ўхшайди. Нима, депутатликни имтиёз деб ўйлаяптими, депутатлик унга қинғир ишлари учун қалқон сифатида керакми ёки ғўддайиб, савлат тўкиб юриш учунми?

Депутатлик имтиёз ҳам, амал ҳам, қалқон ҳам эмас. Депутатлик — оғир вазифа. Бу ҳамманинг ҳам қўлидан келаверадиган иш эмас. Бу курашга кирганлар, аввало, нега депутат бўлмоқчилигини чуқур англаб етаяптими? Эртага зиммасига қандай юк тушиши, шу юкни ақл-заковати кўтара олишини ўйлаяптими? Оддий бир савол: ўша номзод депутат ҳам бўлди дейлик, эртага уни Олий Мажлис қўмиталаридан бирига сайланса, қандай ишлайди? Қанчалаб ҳужжатларни кўриб чиқиш, ўйлаш, фикрлаш, ёзиш қўлидан келадими?

Ана шу саволлар устида ҳар бир номзод ўйлаб кўраяптими? Ўйлаётган бўлса, ўзидан зўр, муносиб номзодга ён бергиси келаяптими? Мард одам ён беради, албатта. Номард ҳийла-найранг билан курашади. Енгилса ҳам тан олмайди, баҳона тўқийди. Бугун замон бошқа, ҳаёт бошқа, одамлар бошқа. **"Мени сайланг, мени сайланг, эвазига хўрозқанд олиб бераман", — дея халқни алдайдиган давр ўтиб кетди. Ҳозир аксарият одамлар қишлоқ ёки туман миқёсидаги бир бойвачча ёки амалдорнинг қўлидан нима келади-ю элим деб, юртим деб ёниб яшаётган, фидойи, дунёдан бохабар одам қўлидан нима келишини яхши билишади.**

Сайловчилар билан учрашувлар чоғида яна бир уятсиз ўйинлар учраяпти. Эмишки, фалончи номзод ортида фалончиев турганмиш. Ҳатто айрим ишончли вакиллар ўз номзодини кўкларга кўтариб мақташ учун тап тортмай ёлғон-яшиқлардан фойдаланишяпти. Тилнинг суяги йўқлиги аниқ, аммо бундай "ишончли вакиллар"да фаҳм-фаросат, виждон ҳам йўқмикин? Бундай қалтис ўйинлар, лўттибозликлар хунук оқибатларга олиб келишини тушунишмасмикин?

Сайлов — бу халқнинг эркин хоҳиш-иродаси, мамлакатимиз тараққиётига муносабатидир. Ҳозирги сайловларнинг ўзига хос, муҳим яна бир жиҳати шундаки, у янги XXI асрда мамлакатимизни ривожлантириш стратегиясини белгилайди. Янги асрда тақдиримиз, келажагимиз қандай бўлади? Эртага кимга овоз беришимиз ана шу саволга жавоб бўлади. Сайловчилар ҳам, номзодлар ҳам бир юртнинг, бир халқнинг фарзандлари. Кимга овоз бериш ҳар кимнинг виждони, дунёқараши ва албатта ватанпарварлигига боғлиқ.

Сафар ОСТОНОВ.

Олий Мажлис ва маҳаллий Кенгашларга сайловлар яқинлашган сари сайлов участкалари ва округлари фаолияти қизғин тус олмоқда. Жумладан, Мирзо Улуғбек туманидаги 7-Тракторсозлар сайлов округи ҳамиша фуқаролар билан гавжум. Мазкур округ ҳудудида 52 минг сайловчи истиқомат қилади. Сайловда уларнинг тўла иштирокини таъминлаш учун барча зарур чора-тадбирлар кўрилмоқда.

СУРАТДА: сайлов округи комиссияси аъзолари Е. Фурцева, Г. Назарова ҳамда А. Андрюшкин.

Нўъмонжон МУҲАММАДЖОНОВ олган сурат.

АДОЛАТ МЕЪЗОНИ

Марказий сайлов комиссиясининг ташаббуси билан округ сайлов комиссиялари қошида матбуот марказларининг ташкил этилиши мамлакатимизда қарор топиб, тобора шаклланиб бораётган демократик тамойилларнинг ўзига хос кўриниши, лўнда қилиб айтганда, адолат меъзони бўлди. Айнан мана шу янгилик сайловларга тайёргарлик ва сайловолди тарғибот-ташвиқот ишларига ўзгача руҳ, ўзгача кўтаринкилик бағишлади. Энг муҳими, жамият ҳаётида фаол иштирок этаётган сиёсий партиялар, бошқа тузилмалар манфаатлари одиллик билан ҳаққоний ва тенглик меъзонларига таяниб ёритилиши таъминланмоқда.

Вилоятимизда тузилган округ сайлов комиссияларининг матбуот маркази фаолият кўрсата бошлаганидан буён турли мавзуларда қизиқарли учрашувлар, савол-жавоб кечалари, матбуот анжуманлари мунтазам уюштирилмоқда. Журналистлар округ сайлов комиссияси, сайлов округлари ва участкалари фаолиятига оид зарур маълумотларни матбуот марказидан олмоқдалар. Яна бир қулайлик шундаки, Тошкентдаги оммавий ахборот воситаларининг вакиллари бевосита марказдан туриб ўзлари ишлаётган таҳририятлар билан боғланиш имкониятига эга бўлдилар.

Кези келганда вилоят сайлов комиссияси Ўзбекистон Президентлигига сайлов ўтказувчи 2-Андижон сайлов округи сайлов комиссиясининг матбуот маркази фаолиятини янада жонлантиришга ҳар тарафлама катта ёрдам кўрсатаётганлигини алоҳида таъкидлаш жоиздир. Марказ учун зарур сиёсий ва услубий адабиётлар, кўргазмали қуроллар, етарли маълумотномалар ажратилди. Ана шу маълумотларга таяниб шуни айтиш мумкинки, ҳозирга қадар Андижонда вилоят, шаҳар, туман Кенгашларига сайлов ўтказувчи 445 та округ сайлов комиссияси ва 579 та участка сайлов комиссияларида муҳим сиёсий тадбирларга қизғин ҳозирлик кўриляпти. Уларнинг амалий фаолияти радио-телевидение, газеталарда изчил ёритиб борилмоқда. Жумладан, «Андижоннома» газетасида «Сайловчи минбари», «Сайлов олдидан», «Ҳуқуқингизни биласизми?» рукнлари остида қизиқарли мақолалар, савол-жавоблар ёритиб боріляпти.

Вилоят телевидениесидаги телебаҳслар, «Номзод минбари» каби кўрсатувлар кўпчиликка манзур бўлмоқда. Шунингдек, нодавлат телевидениелари, тармоқ газеталари ҳам сайловларга оид янгиликларни изчил бериб бормоқдалар.

Шу ўринда айрим мулоҳазаларни ҳам ўртага ташламоқчи эдим. Мустақиллигимизнинг дастлабки йиллари ўтказилган сайловларда ўз эрки ва ҳуқуқини яхши тушуниб етмаган сайловчиларнинг баъзи кимсаларнинг ҳавойи сафсаталарига ишониб кетиши ҳолатлари ҳам юз берган эди. Энди муҳит ўзгарди, одамларнинг тафаккури, дунёқараши ўзгарди, жамият юксалди. Бу галги сайловларда фақат элим, юртим деб юракдан ёнган, халқ ва давлат манфаатини шахсий эҳтиёжидан устун қўя билган, ҳар жиҳатдан Юртбошимизга қанот бўла оладиган мард ва жасур кишиларни сиёсат майдонига чиқариш мумкин.

Сайловларга ҳозирлик даврида маҳаллий оммавий ахборот воситалари зиммасига юксак масъулият юкланади. Матбуот, радио, телевидение — омманинг илғор фикр-мулоҳазасини шакллантирувчи восита. Шундай экан, қалам аҳли сиёсий курашлар жараёнида яхши хулосалар, ғоялар даъваткорларига айланиши даркор.

Абдумутал АБДУЛЛАЕВ, Андижон вилоятидаги сайлов комиссияларининг матбуот маркази раҳбари.

ЖУРНАЛИСТЛАРГА МУКОФОТЛАР

«Халқ сўзи» ва «Народное слово» газеталари таҳририятлари «Бритиш Американ Табако Ўзбекистон» билан ҳамкорликда журналистлар ўртасида аёллар йилига бағишланган «Аёлни улуғлаймиз» танловини эълон қилган эди. Куни кеча ана шу танлов якунлари эълон қилинди. Ўзбекистон-Британия қўшма корхонаси «ЎзБат» ҳиссадорлик жамияти — «Бритиш Американ Табако Ўзбекистон»нинг бош директори Карлос Вагнер Миллий Матбуот марказида бўлиб ўтган тадбирда компаниянинг олиб бораётган ишлари ҳақида гапириб берди.

Бу корхона айни пайтда Ўзбекистон бозорида салмоқли ўрин тутади. Самарқанд вилоятининг Ургут туманида, Қашқадарё вилоятида тамакининг «Дубек» навини етиштириш борасида катта ҳажмдаги ишлар амалга оширилди. 12122 тонна тамаки етиштирилди. Шунинг билан бирга тамакининг янги «Измир» навидан 597 тонна ҳосил олинди.

1999 йилнинг апрелига келиб фабрика ойига 1 миллион дона сигарет ишлаб чиқариш қувватига эга бўлди. «Бритиш Американ Табако Ўзбекистон» қўшма корхонаси маҳсулотлари Марказий Осиё ва Кавказорти мамлакатларига ҳам экспорт қилина бошланди. Бу йилги экспорт ҳажми эса 13 миллион долларни ташкил этади.

Энг муҳими, корхона мамлакатимизда жамоатчилик соҳасида олиб борилаётган ишларни қўллаб-қувватлаб, маданият, маънавиятни ривожлантиришга қаратилган тадбирларга ҳомийлик қилмоқда.

«Аёлни улуғлаймиз» танлови ҳам ана шулар жумласидан. Ушбу танловдаги биринчи ўринни «Халқ сўзи» газетасининг Сирдарё вилояти мухбири Алимқул Хонимқуловнинг «Оқ кўйлакли аёл» мақоласига берилиб, у «Самсунг» рангли телевизори билан мукофотланди.

Иккита иккинчи мукофот «Народное слово» газетасининг иқтисодиёт бўлими мудири Т. Орлова ҳамда андижонлик журналист, «Халқ сўзи»нинг жамоатчи мухбири Феруза Мирзаолимовага насиб этди. Бу икки қаламкаш видеомагнитафон билан тақдирланди.

Учинчи ўрин «Халқ сўзи» газетасининг Қашқадарё вилоятидаги мухбири Назрулла Равшанов, маънавият бўлими мухбири Абдураҳмон Жўраевларга берилиб, улар аудиомагнитафон соҳиби бўлишди.

Ушбу танловда иштирок этган ўнта журналистга рағбатлантирувчи мукофотлар берилди.

— Жорий йилни аёллар йили деб эълон қилган Юртбошимизга раҳмат, — дея қувонади Феруза Мирзаолимова. — Шу баҳонада мамлакатимиз ривожига, мустақиллигимизни мустаҳкамлашга ҳисса қўшаётган қанча-қанча аёлларни матбуотга олиб чиқдик. Бугунги мукофот эса аёллар йилидаги муносиб совғалардан бири бўлди.

Биз барча ҳамкасбларимизни ушбу мукофотлари билан табриклаймиз.

Раҳмон АЛИ.

Жомбой — ғалла етиштириш бўйича Самарқанд вилоятидаги етакчи туманлардан бири саналади. Бу ерда олинган ғалла ҳосили эса «Жомбойдон» акциядорлик жамиятида қайта ишланади.

Ҳозирги кунда мазкур жамият фаолияти юртимиздаги Хонқа, Учқўрғон, Оҳангарон сингари энг йирик ун комбинатлари қаторидан жой олган. Корхонада иш чет эл технологияси ёрдамида амалга оширилаётгани боис маҳсулот салмоғи ва сифати аввалги йилларга нисбатан анча ўсди. Айни пайтда жамоа ишбилармонлари Тошкент, Самарқанд вилоятлари ҳамда Қорақалпоғистон Республикасига ун, омухта ем, макарон маҳсулотларини етказиб бермоқда.

Яқинда корхона ҳузурида уруғлик ғалла тайёрлайдиган яна бир мини завод ишга туширилди. Эндиликда бу завод «Улуғбек — 600» навли сара донни дориланган ҳолда халталарга жойлаб, мамлакатимизнинг барча вилоят ва туманлари деҳқонларига етказиб бера бошлади.

Шунингдек, корхонада чет эл технологияси асосида иш юритаётган «Иссиқ нон» цехи маҳсулотлари ҳам аҳолига манзур бўлмоқда.

СУРАТЛАРДА: «Иссиқ нон» цехида иш қизғин; макарон тайёрловчи Ҳусниддин Тошмуродов иш пайтида.

Тоҳир НОРҚУЛОВ (ЎзА) олган суратлар.

САРҲИСОБ

У НИМАНИ КЎРСАТМОҚДА?

Қарши тумани пахтакорлари октябр ойи сўнггида шартнома режасини бажардилар. Режа бажарилди. Лекин уни олдинроқ бажариш имкони бормиди?

—Бор эди, — дейди туман ҳокими Сайфулла Ҳайруллаев. — Агарда Юсуф Ҳушвақтов номли, Акмал Икромов номли, Чўли ота номли, "Янгибоғ", "Намуна", "Чарогил", "Насаф" хўжаликлари орқада қолмаганида...

Нега бу хўжаликларда иш яхши эмас. Агарда бу хўжаликлар раҳбарияти сўзларига қулоқ солсангиз, ўғитни ўз вақтида олиша олмаганлигини ёки кам олганликларини рўкач қилишади. Техника воситаларининг эскирганлигини, эҳтиёт қисмларининг йўқлигини, маблағ етишмаслигини айтишади. Бу гапларда жон бор. Нафақат улар, балки бутун Қашқадарё вилояти пахтакорлари бу йил ўзларига тегишли ўғитни тўла-тўкис олиша олгани йўқ. Олган бўлса ҳам кечикиб, вақтни ўтказиб олишди. Бу бор гап. Баҳонадан кўпи йўқ. Лекин бундан кимга фойда? Ахир тумандаги "Тошкент", Я.Омонов номли, С. Раҳимов номли, "Ипак йўли", "Истиқбол" хўжаликларида ҳосил мўл бўлди-ку. Нима, уларнинг даласига осмондан ўғит ёғилдими?

Шу ўринда Собир Раҳимов номли хўжалик оилавий пудратчиси Санжар Панжиевнинг бу йилги кўрсаткичлари билан таништириш лозимга ўхшайди. Бу оилавий пудратчига 25 гектар ер берилган. Ана шу майдоннинг ҳар гектаридан 32 центнердан пахта топшириш учун шартнома тузилган. Амалда бу 40 центнер қилиб бажарилган. Шартномада белгилангани каби 2 миллион 784 минг сўм ўрнига 3 миллион 880 минг сўм даромад олинган. Ниманинг эвазига? Аввало таъкидлаш лозимки, у чек бўйича ҳисоб-китобга ўтган. Шунинг учун ҳам иш ҳақидан ҳам тежалган. Уруғликка ҳам оз пул сарфланган. Кимёвий дорилар учун эса умуман бир сўм ҳам ишлатмаган. 205 минг сўмлик ўғит олган холос. Лекин ерни маҳаллий ўғитлар билан тўйинтирган. Ўзгалардек ўғит етишмаяпти, деб қараб ўтирмаган.

Собир Раҳимов номли хўжаликда бундай оилавий пудратчилар кўп. Шунинг учун ҳам хўжаликда ҳар йили режалар узлуксиз ошириб бажарилди. Бу йил ҳам 4350 тонна ўрнига 5003 тонна пахта сотилди. Жорий йилда хўжаликда 118 миллион 290 минг сўм фойда олиш кутилмоқда. Шундай фойда олинаётгани учун ҳам шу йилнинг 9 ойи мобайнида 4,6 километр газ, 1,2 километр ичимлик суви қувурлари тортилди. 1998 йилда ҳам 15,9 километр ўрта босимли газ, 1,8 километр ичимлик суви қувурлари ўтказилгани ҳам хўжаликда ободонлаштириш ишларини муттасил давом этаётганлигини кўрсатади.

Буларни нима учун айтаётирмиз? Айтмоқчимизки, ҳамма нарса одамларнинг ўзларига, энг аввало раҳбарларга боғлиқ. Қайси участкада қандай одам раҳбарлик қиляпти? Ташкилотчилик қобилияти борми? Мансабни у элга хизмат қилиш, обрў орттириш воситаси деб биладими ёки... Хуллас, ана шу жиҳатлар кўп нарсани белгилар экан. Назаримда Қарши туман раҳбарияти ҳам буни чуқур тушуниб етганга ўхшайди. Зотан, кимки ўз аравасини тортмаса, қачонгача уни бировлар шатакка олиб юради?! Яхшиямки, "Тошкент" хўжалигининг Қурбон Тўлаев, Яхши Омонов номли хўжаликнинг Жўра Турсунов, Собир Раҳимов номли хўжаликнинг Суюн Абдиев, "Ипак йўли" хўжалигининг Шомурод Султоновдек раҳбарлари бор экан. Бошқаларнинг ҳам юкини кўтаришди. Шу туфайли бу йил туманда ялпи ҳосил салмоғини 43800 тоннага етказиш мўлжалланмоқда. Фойда олинсагина эл-юрт обод бўлади. Йўқса, ёзнинг иссиғи, қишнинг қаҳратонида дала кезгани қолади.

Қаршиликлар ана шуни дил-дилидан ҳис қилишгани учун ҳам айни пайтда кузги-қишки тадбирларни ҳам авж олдириб юборганлар. 13720 гектар майдондан ғўзапояларни йиғиштириб олиб, шудгорлаш чоралари кўрилмоқда. Қишга тайёргарлик ҳам унутилгани йўқ. Чорва молларни қишдан талофатсиз олиб чиқиш, маҳсулдорликни кўпайтириш диққат марказида турибди.

Қашқадарё вилоятида иккинчи бўлиб шартнома режасини бажарган туманда ана шундай интилиш ҳукмрон. Қаерда хато қилишди, ким аравани торта олмаяпти? Ҳозир бу барчага аён. Шу ҳам аёнки, ҳар йили табиат деҳқонга қандайдир "қилиғи"ни кўрсатади. Агар деҳқон унга ўз тадбиркорлигию матонатини қарши қўйса ва устун келсагина, кўзлаган мақсадига эриша олади. Акс ҳолда айрим раҳбарлардек "бу йил икки ҳафта мобайнида юз берган гармсел бор ҳосилни тўкди-кетди" каби баҳоналарни айтишдан нарига ўтишмайди. Ҳайриятки, Қарши туманида бундайлар оз. Аммо, оз деб хотиржам ҳам бўлиш мумкин эмас. Негаки, орқада қолаётган 6 та хўжаликда агар иш яхши кетганида фойда бундан кўпроқ бўлиши аниқ эдида. Хуллас, ғалвир сувдан кўтарилди. Ҳамма нарса аниқ. Бундан ким қандай хулоса чиқаради? Энди кўп нарса ана шу хулосага боғлиқ.

Н. РАВШАНОВ, "Халқ сўзи" мухбири.

Китоб жавонингизга

«СОЛИҚЛАР» ТАҚДИМОТИ

Ўзбекистон Республикаси Давлат солиқ қўмитаси мутахассисларининг Германия техника тараққиёти жамияти билан ҳамкорликда яратган «Солиқлар» ўқув қўлланмаси солиқлар ва солиққа тортиш, иқтисодиёт бўйича кадрлар тайёрловчи ўқув юртлари талабалари ҳамда амалиётчилар ўртасида кенг оммалашиб бормоқда. Мазкур ўқув қўлланмаси тақдимотига бағишлаб Солиқ коллежида ўтказилган йиғилишда ҳамкорлик самаралари, янги нашрнинг аҳамияти ҳақида гап борди.

Китоб Давлат солиқ қўмитаси раиси С. Алимбоевнинг кириш сўзи билан очилади. Қўлланманинг биринчи бўлимида мустақил республикамизда солиқ органларини бунёд этиш ва такомиллаштириш йўлида олиб борилган ишлар аниқ бир тизимга солинган. Иккинчи бўлимда эса республикамизда солиқ тизими ва солиқлар бўйича назарий фикрлар баён этилган. Ўқувчилар бу бўлимда солиққа тортиш тамойиллари, солиқларнинг турлари ва функциялари ҳақида бой маълумот оладилар.

Тақдимотга бағишланган йиғилишда сўзга чиққан Давлат солиқ қўмитаси раиси С. Алимбоев, Германия Ҳамкорлик ва ривожланиш вазирлиги давлат котиби жаноб Бонет, Германия Федератив Республикасининг Ўзбекистон Республикасидаги элчиси жаноб Биндзайл, Германия техника тараққиёти жамиятининг Марказий Осиё бўйича бўлими раҳбари жаноб Ханземан ва бошқа мутахассислар мустақиллик йилларида Давлат солиқ қўмитаси ҳамда Германия техника тараққиёти жамияти ҳамкорлигида амалга оширилган ишларга юқори баҳо берган ҳолда ҳамкорликни бундан буён ҳам давом эттириш зарурлигини алоҳида уқтирдилар.

Шу куни Солиқ коллежига Германия техника тараққиёти жамиятидан совға сифатида ўнта проектор ва офсет усулида босма маҳсулотлари босиб чиқарувчи кичик босмахона гранти тақдим этилди.

Ж. НОСИРОВ.

Безовта ўйлар

ОҒРИҚ НУҚТА

Ўтган ҳафтада барча марказий нашрларда кичкина бир хабар босилди. «Босқинчилар ҳужуми» сарлавҳасида берилган бу машъум воқеани билган билди, билмаганлар бошқалардан эшитди. Энг даҳшатлиси, бу хуруж натижасида уч милиционер, уч фуқаро ҳалок бўлди. Бу воқеа халқимизни терроризмнинг совуқ башарасига яна дуч келтирди.

Оққандан эмас, томчилагандан қўрқ, деган нақл бор. Томчилагани билинмайди. Билинтирмасдан тошни-да ёради. Ҳамма замонларда бутун бошли қўшиннинг енгилишига уларнинг орасидаги сотқинлар сабабчи бўлган. Ичимиздаги душманлар ҳар онда ҳар нафасда кўзимизга чўп суқишга ҳозиру нозир турган душманлар. Булар ҳамма халқлар, барча давлатлар ичида кезиб юрибди.

Президентимиз Истамбул саммитида терроризмга қарши кураш халқаро марказини ташкил этиш ҳақидаги таклиф билан чиқдилар. Ушбу таклифнинг нақадар аҳамиятли эканлигини тинчликсевар кишилар чуқур англаб етишлари зарур ва шарт.

Терроризм — дунёнинг оғриқ нуқтаси бўлиб қолди. Терроризмга қарши курашувчи халқаро марказ тузилса ана шу оғриқ нуқтанинг сайёрамиз танасидан халос қилиниши ҳаётий ҳақиқатга айланади.

БЕГОНАЛАР

Ҳамма ўзи билан ўзи овора. Кимлардир қизғин суҳбат қуряпти. Кимдир деразадан ташқарига қараб хаёл суриб кетяпти. Шу пайт йўловчи аёлнинг огоҳлантирувчи овози янгради:

— Бу кимнинг сумкаси!

Лекин сумканинг эгаси йўқ эди. Ҳайдовчи троллейбусни тўхтатиб, сумкани ерга олиб тушиб текшириб кўрди.

— Кимдир унутиб қолдирибди, — деди хотиржам тортиб. Йўловчилар енгил тин олди.

— Шунгаям ваҳимами? — дея тўнғиллади улардан бири.

— Ҳозир бунақа «унутиб қолдириш»ларга ишониб ҳам бўлмай қолди, — дея ўзини оқлади сумкани биринчи бўлиб пайқаган аёл.

Албатта-да. Кемага тушганнинг жони бир. Нафақат троллейбусда, балки ҳамма ерда ҳушёр нигоҳ жуда керак. Аёлни хижолат қилиш эмас, балки ундан ўрганишимиз керак.

Бекатда анчагина одам тўпланган эди. Саккиз ёшлардаги болакай нимадир солинган целлофан халтани бекатнинг ёнига қўйиб, ўзи ортига қараб югурди. Уни кузатиб турган бир йигит шартта қўлидан тутиб:

— Нимани ташлаб кетяпсан, — деди унга. — Қани юр-чи! Халтангни бирга қараб кўрайлик!

Болакай уйидан олиб чиққан пўчоқларни ҳамманинг кўз ўнгида ташлаб кетаётган экан. Уни тўхтатган йигит, биринчидан, болакайга ахлатни қаерга ташлаш кераклигини ўргатиб қўйди, иккинчидан, йўловчиларнинг ҳаётига бефарқ эмаслигини, ҳушёрлик намунасини кўрсатди.

Телевидениеда кўрган бўлсангиз керак. Яхшигина кийиниб олган бир аёл одамларнинг ҳушёрлигини синаш учун қўйилган қўғирчоқни шартта олиб, сумкасига солиб кетди. Агар ўша қўғирчоқни ғаламислар қўйган бўлганда-чи! Ахир унинг ичига бир хонадоннинг кулини кўкка совурадиган портловчи моддани бемалол жойлаштиришлари мумкин эди-ку!

Ана сизга бизнинг кўзгудаги аксимиз.

Бугун биз уйимизда, ҳовлимизда, яшаётган жойимизда БЕГОНА нарсаларни пайқашимиз ва дарҳол ЭҲТИЁТЛИК ила текшириб кўришимиз лозим ва шарт бўлиб қолди. Бу ўзимизнинг, фарзандларимиз, ёру биродарларимиз ва энг муҳими, Ватанимизнинг тинчлиги кафолатидир.

СОҒЛОМ ТУРМУШ ТАРЗИ

Ўтган йили Халқаро Соғлиқни Сақлаш ташкилоти соғлом турмуш тарзини шакллантириш масалаларига бағишланган ўқув-семинар ўтказди. Ўшанда қатнашчиларга савол берилди:

— Сиз кеча ва бугун соғлигингизга зарар етказадиган, ҳаётингизга хавф соладиган иш қилдингизми?

Бу саволга қатнашчиларнинг берган жавобларини эшитинг:

— Ишга келаётиб, кўк чироқ ёнмай туриб йўлни кесиб ўтдим. Оқибатда машина уриб кетишига сал қолди.

— Кеча чекувчилар даврасида ўтирдим.

— Иш жойимда ўта асабийлашдим.

— Компьютер олдида кўп ўтирдим.

— Туғилган кунда меъёрдан ошиқ ичиб, кечаси билан мижжа қоқмадим...

Аёнки ҳаётимиз учун нима зарарлигини яхши биламиз. Фақат ўзимизга беэътибормиз. Кўнгилчанлик қилиб, ихтиёр-беихтиёр ўзимизга жабр қиламиз.

Ушбу тадбир инсонни ўзига ҳисоб бериб туришга ўргатди. Юзимизга ойна тутди. Унда — турмуш юмушларига кўмилиб, соғлиги ҳақида қайғуришни унутган ўзимизни кўрдим.

Бугун эса ҳаёт олдимизга яна бир вазифани кўндаланг қилди. Ҳушёрлик ва яна ҳушёрликни! Бу ҳар биримиз учун муҳим бўлган, ватанимиз тинчлигини сақлашдаги зарур хислатдир.

ЁШЛАР, ЁШЛАР...

Пойтахтнинг Чилонзор тумани маънавият ва маърифат кенгаши Мирзо Улуғбек номли боғда «Ёшлар ва маънавият» мавзуида тадбир ўтказди. Унга талабалар, ўқувчи ёшлар таклиф этилган эди. Баъзи ёшлар учрашувда сўзга чиққанларнинг гапларини тингламас, ўзи билан ўзи овора эди. Фақат саҳнага қўшиқчилар таклиф қилинишини талаб қилардилар. Афсуски, ҳаёт фақат куй-қўшиқдан иборат эмас.

Президентимиз Москвада нашр этиладиган «Время МН» газетаси мухбирининг саволларига берган жавобларида айнан ўша ёшлар ҳақида гапиргандек:

— Мени ҳудудни босиб олиш мақсадида амалга оширилаётган ташқи қуролли тажовуз хавфи эмас, балки мияси заҳарланган ёшларни ўзлари ўсиб улғайган шаҳар ва қишлоқларни портлатишга ўргатадиган плацдарм ва базаларни бунёд этишни мақсад қилиб олган диний экстремизм экспансияси хавотирга солмоқда.

Демак, душманларимиз ўзимиздан чиққан болалар, ёшларимизнинг онгини заҳарлаб уларни хоинлик йўлига тортишга ҳаракат қиладилар. Юқоридаги каби тадбирлар билан ёшларга таъсир этиб бўлмайди. Ундан кўра устоз мураббийлар ҳар ҳафтада икки-уч мартадан ётоқхонада, бир пиёла чой устида суҳбат ўтказсалар, ёшларни ўз қанотларига олсалар ўта фойдали иш қилган бўлардилар. Ота-оналар ҳам ўғлим ўқишда, деб хотиржам юрмасдан, уларнинг шарт-шароитларини ўз кўзлари билан кўриб, юриш-туришидан бохабар бўлиб туришлари керак.

Акс ҳолда сувда оқиб бораётган фарзандини қутқара олмай, фарёд чекиб қолаверган онанинг аҳволига тушадилар.

Тарихга назар ташласак, Алишер Навоий 9 ёшда битган ғазали билан устозини ҳайратга солган. Заҳириддин Бобур 12 ёшида тахтга ўтирган. Босқинчи мўғулларни зир титратган Султон Жалолиддин 21 ёшда эди. 20 ёшга кириб-кирмасдан ғанимларнинг нағорасига ўйнаб, Ватанига қарши тиғ кўтарган ёшларни ким деб аташ керак?!

ЧЕГАРА

XX асрнинг охирига келиб террорчилик ҳаракатлари авж олди. Гаровга олишлар, тинч аҳоли яшайдиган уйларни портлатишлар ҳар қандай кишининг қалбини ларзага солмоқда.

Марказий Осиё мамлакатларида, хусусан Ўзбекистон, Қозоғистон ва Қирғизистонда бундай воқеалар камдан-кам учрайдиган ҳодиса эди. Энди эса ўша ёвуз кучлар бу ерларга ҳам террорчилик ва диний экстремизмни олиб киришга уринмоқдалар.

Телеэкранда жиноятчилар тўдасининг гаровга олинган болаларнинг сочини юлгани, қийноққа солганликлари кўрсатилди. Наҳотки, ана шу қонхўрликни кўриб, жимгина кузатиб туриш мумкин? Улар инсон қиёфасидаги ваҳшийлар, инсонийлик чегарасидан чиққан кимсалардир.

Чегара — ҳар бир инсоннинг иймон, эътиқод қўрғони. У — кўнгилда, у — юракда. Демак, дунёнинг қай бир чеккасида бўлмасин болаларга, бегуноҳ одамларга қаратилган ваҳшийлик эзгу ниятли ҳар бир инсоннинг чегарасига тааллуқлидир.

Тошкент вилоятининг Янгиобод аҳоли пункти яқинида бўлган воқеалар ўзини чин инсон ҳисоблаган, яхшиликка, яхшиларга, уларнинг эзгу ишларига хайриҳоҳ инсонларни бефарқ қолдирмайди. Бугун бефарқ бўлмаган кишиларнинг ҳар бири эзгулик чегарасини бузишга журъат қилган ёвуз кимсалар билан курашмоққа тайёрдир.

Абдураҳмон ЖЎРА,
«Халқ сўзи» мухбири.

Нима? Қачон? Қаерда?

ОЛАМГА БИР НИГОҲ

ҚАЙСАРЛИК ЯХШИЛИККА ОЛИБ БОРМАЙДИ

Шарҳловчи минбари

Куни кеча БМТ Хавфсизлик кенгаши Афғонистон бўйича навбатдаги баёнотини эълон қилди. Унда "Толибон"га нисбатан яна бир резолюция қабул қилиш эҳтимоли борлиги ва бу ҳужжат гиёҳванд моддалар билан боғлиқ муаммоларга тааллуқли бўлиши айтилган.

Бундан аввал, БМТ Хавфсизлик кенгаши "Толибон" ҳаракатига "террорчиларнинг отаси" деб таъриф берилаётган Усама бин Лодинни халқаро судга топшириш талабини қўйган эди. Яъни, толиблар АҚШнинг Кения ва Танзаниядаги элчихоналарини портлатишда айбланаётган халқаро террорчи Усама бин Лодинни 14 ноябргача халқаро судга топширмаса, уларнинг хорижий банклардаги ҳисоблари ёпилиб, Афғонистонга халқаро самолёт қатнови тўхтатилиши кўзда тутилганди. Шунга қарамай, толиблар бин Лодинни халқаро суд ихтиёрига топширишдан бош тортди. Улар АҚШни бутун мусулмон оламининг душмани атаб, халқаро ҳамжамият фикрини чалғитишга уринмоқда.

Хўш, БМТ Хавфсизлик Кенгашининг "Толибон" гуруҳига нисбатан қабул қилинаётган резолюциялари фақат халқаро жиноятчи Усама бин Лодин туфайлими? Агар шундай бўлса, резолюция биргина АҚШ талаби билан қабул қилинган, деб тушунилиши мумкин. Аслида эса ундай эмас. Бордию шундай бўлганда, халқаро террорчилик биргина Оқ уйни ташвишга солаётгандек кўринарди. Бироқ бу иллат айни пайтда халқаро ҳамжамиятни бирдек ташвишга солаётир. Шу боис толибларнинг халқаро террорчилик билан алоқадорлиги дунё жамоатчилигининг якдил норозилигига сабаб бўлмоқда. Сўнгги йилларда дунёнинг турли бурчакларида юз бераётган қўпорувчилик ва қуролли можаролар, хусусан, Шимолий Кавказ, Тожикистон, Қирғизистондаги воқеаларда толибларнинг ҳам қўли борлиги аён бўлди. Халқаро террор раҳнамоларининг Афғонистондан паноҳ топиши, у ерда ҳарбий ўқув-машқ лагерлари ташкил этилиши юқоридаги фикрларнинг далилидир. Террорнинг ватани, миллати, дини бўлмайди. Бинобарин, БМТ Хавфсизлик кенгашининг толибларга нисбатан жазо чоралари қўллагани халқаро ҳамжамият хоҳиш-иродасининг ифодаси ҳисобланади.

Халқаро ҳамжамиятни ташвишга солаётган яна бир масала — гиёҳванд моддалар савдоси ва у билан боғлиқ муаммолар. Бугунги кунда Афғонистон гиёҳванд моддалар етиштирувчи улкан лабораторияга ўхшатилмоқда. Дунё бўйича етиштирилаётган ана шундай оғунинг 70-75 фоизи Афғонистонга тўғри келмоқда. Бу ерда етиштирилаётган наркотик моддалар дунёнинг турли бурчакларидаги "қора бозор"га кириб келмоқда. Яна бир муаммо, шубҳасиз, наркотик моддалар савдосидан тушаётган маблағ халқаро террорчиликнинг тегирмонига сув қуяётганидир.

Хавфсизлик кенгаши "Толибон"дан нафақат террорчиликни қўллаб-қувватлаш ёки гиёҳванд моддалар билан савдо-сотиқ қилишни тўхтатишни, балки инсон ҳуқуқларига риоя этиш, қуролли можароларга чек қўйиш ҳамда "Шимолий иттифоқ" билан музокара ўтказишни ҳам талаб қилаётир. Лекин толиблар қайсарликдан қайтмаяпти. Қайсарлик билан узоққа бориб бўлмаслиги эса маълум.

Саидмурод РАҲИМОВ,
ЎзА шарҳловчиси.

Бугунги Прага.

ҚИСҚА САТРЛАРДА

6-8 декабр кунлари Украина президенти Леонид Кучманинг Москва, Париж ва Вашингтонга сафари бўлиб ўтади.

* * *

Германиялик дипломат Дитер Боден БМТнинг Грузиядаги янги махсус вакили этиб тайинланди.

* * *

Францияда Болқон муаммоларига бағишланган халқаро анжуман бошланди.

* * *

АҚШ Президенти Билл Клинтоннинг Европага ўн кунлик сафари ниҳоясига етди.

* * *

Сан-Паулу шаҳри аэропортида Жоржи Салиба исмли руҳоний 11 килограмм кокаин билан қўлга тушди.

* * *

Колумбияда одам ўғирлашга қарши кураш бўйича махсус хизмат вакиллари бир гуруҳ жиноятчилар томонидан гаровга олинган икки кишини қутқарди.

* * *

Руанда ҳукумати БМТнинг халқаро трибунали прокурори Карл дель Понтени мамлакат ҳудудига киришига рухсат бермади.

* * *

Нигерия ҳукумати бир неча кундирки, қабилалараро можаро тўхтамаётган Байелса штатига ҳарбий қисмларни юборишга қарор қилди.

* * *

Австралиянинг Мельбурн шаҳри полициячилари «қора бозор»да нархи бир миллион АҚШ долларига баҳоланадиган гиёҳванд моддани мусодара қилди.

* * *

Болгарияга ташриф буюрган АҚШ Президенти Билл Клинтон Европа Иттифоқининг кенгайишини қўллаб-қувватлади.

* * *

Ғазо сектори яқинидаги ал-Минтар назорат масканида Исроил ва Фаластин хавфсизлик хизмати раҳбарлари ўртасида учрашув бўлиб ўтди.

* * *

Эфиопияда Африка мамлакатлари аёлларининг халқаро анжумани бошланди. Унда қитъанинг 53 мамлакатидан келган 1500 дан ортиқ вакил иштирок этмоқда.

* * *

Хитой жамоат хавфсизлиги органи томонидан жиноятчиликка қарши ўтказилган махсус тезкор тадбирлар сабаб, уч ой ичида қидирувда бўлган 230 минг нафардан ортиқ жиноятчи ҳибсга олинди.

МУДДАТ УЗАЙТИРИЛДИ

Перу ҳукумати мамлакатнинг бешта вилоятида фавқулодда ҳолат муддатини яна 60 кунга узайтирди. Мудофаа вазирлигининг маълумотига кўра, бу вилоятларда террорчи гуруҳлар ўз фаолиятини давом эттирмоқда. «Сандеро луминосо» номли жангарилар гуруҳи ва гиёҳванд моддалар билан савдо-сотиқ қилувчи жиноятчиларни тугатиш юзасидан назорат кучайтирилди.

ҲАРБИЙ ТЎНТАРИШГА ҚАРШИ ИСЁН

Портлаш оқибатида 8 нафар одам ҳалок бўлди ва 15 киши яраланди. "Аль-Наваз" гуруҳи баёнотига кўра бу теракт 12 октябрда Покистонда содир бўлган ҳарбий тўнтариш ва Навоз Шарифнинг қамоққа олинишига қарши исён сифатида содир этилган. Гуруҳ аъзолари агар Навоз Шариф ҳукумат бошлиғи вазифасига тикланмаса бундай ҳаракатлар яна содир этилишини айтиб, дағдаға қилишмоқда.

Шариф етакчи бўлган партия раҳбарлиги «Аль-Наваз» гуруҳидан ажралиб чиқди ва унинг хатти-ҳаракатини қоралади, дея хабар беради Россия матбуоти.

ЖАНГЛАР ТЎХТАМАЯПТИ

Чеченистондаги Федерал кучлар вакиллари беш мингдан ортиқ жангарилар Грозний ҳимоясига тайёрланаётганлиги ҳақида хабар берди. Россия ҳарбийлари Чеченистон пойтахтидан бир неча километр олисдаги масофада турибди. Бироқ улар шаҳарни тўла қуршаб олганлари йўқ. Унинг атрофидаги ҳудудларда жанглар давом этмоқда. Шунингдек, Грозныйни ўққа тутиш ва бомбардимон қилиш давом этмоқда. Қўшни Ингушетия томон бораётган қочоқлар оқими камаймаяпти.

Россия ҳукумати ўз назорати остидаги Чеченистоннинг ҳудудларида 65 та мактаб очилгани ва соғлиқни сақлаш муассасалари тикланаётгани ҳақида хабар тарқатди. Шунингдек бу ҳудудлар аҳолиси учун 20 тонна дори-дармон келтирилди, дея хабар беради «Би-Би-Си» радиоси.

ЎзА ва хориж матбуоти хабарлари асосида тайёрланди.

Қишлоқ тадбиркорлари

ҚИШЛОҚДАН — ХОРИЖГА

«Маданият» аҳоли пунктида ишбилармонларнинг сафи кенг. Улар Пахтаобод туманида биринчилардан бўлиб гузар ташкил этишди, ўзлари учун бозорча очишди. Айни пайтда бу ерда ўнлаб хизмат шохобчалари фаолият кўрсатмоқда. Яна бир янгилик. Яқинда «Маданият интернейшнл» қўшма корхонаси ташкил этилиб, унга қишлоқ аёллари жалб қилинди. Қўли гул чеварлар қисқа вақт ичида шим, кўйлак, иш кийимлари, ётоқ жамламалари тикишни ўзлаштириб олишди. Шуниси эътиборлики, қишлоқда тайёрланган маҳсулотлар Германия ва АҚШ каби хорижий мамлакатларга экспорт қилинмоқда.

Четга сотилган маҳсулот учун қўшма корхона ҳисобига ўн минг доллар маблағ келиб тушди. Яқин орада бу ерда ишлаб чиқариш ҳажми янада ортади, янги иш ўринлари вужудга келтирилади.

О. ШОДМОНАЛИЕВ,
«Халқ сўзи» мухбири.

ABN·AMRO

Мустақил Ўзбекистонда рақобатбардош банк тизимининг ривожланиши йўлида амалий қадамлар қўйилмоқда. Ҳукумат қарори билан банклар тизимидаги бир неча банкда ҳисоб рақами очиш ҳуқуқи каби муҳим тадбир қўллаб-қувватланди. 1999 йилнинг 1 декабридан бошлаб камида 200 нафар ходими бўлган корхоналар бу имкониятдан фойдаланишлари ва ўзлари учун иккинчи ҳисоб рақами очишга қайси банк қулай эканлигини аниқлаб олишлари мумкин.

Аминмизки, АБН АМРО Банк МБ Ўзбекистон АЖ худди шундай қулай банкдир. Энг боoбрў «Euromoney» молия журнали томонидан АБН АМРО Банк МБ Ўзбекистон АЖ 1999 йилда Ўзбекистондаги энг яхши банк сифатида тан олинган.

АБН АМРО Банк МБ ЎЗБЕКИСТОН А.Ж. —

жамғармалар ҳақидаги ахборот сир тутилиши, сифатли, ишончли хизмат кўрсатиш кафолатини беради.

МИЖОЗЛАРИМИЗ САФИДА СИЗНИ ҲАМ КЎРИШДАН МАМНУНМИЗ ВА САМАРАЛИ ҲАМКОРЛИК ҚИЛИШ УМИДИДАМИЗ!

Бизнинг манзил: Тошкент ш., Ҳ.Олимжон майдони, Ғарбий томон, Бизнес-комплекс, 4-подъезд. Телефон: 120-61-41.

2294

Антибиотиклар ишлаб чиқарувчилар пешқадами — "ГУФИК-АВИЦЕННА" қўшма корхонаси таклиф этади.

ГИРОЦИД (Норфлоксацин), 400 мг, таблетка. Сийдик йўли мураккаблашган ва мураккаб бўлмаган инфекциялари ва гонореяни даволашда қўлланилади.

АМАКСИН (Амоксициллин), 250 мг, 2х10 капсула. Кенг шифобахш хусусиятга эга антибиотик. Юқори ва қуйи нафас йўллари инфекцияларига қарши восита.

МЕТРОНИДАЗОЛ таблеткалари, 200 мг. Трихомоноз, лямблиоз, амебиаз, анаэроб инфекцияларини, айниқса, жинсий аъзолар ва интестинал йўл инфекцияларини даволашда муваффақиятли қўлланилади.

ОЛИН (Ампицилин-тригидрат Б.Ф.), нафас йўллари инфекциялари, ошқозон, ичак йўли инфекциялари, септицимия ва синуситларни даволашда қўлланилади.

КОТРОКС (Ко-Тримоксазол), 480 мг. Сийдик йўллари, ошқозон-ичак йўллари ва нафас йўллари инфекциялари ва жинсий йўл билан ўтган инфекцияларни даволашда фойдаланилади.

СУКСИЛ (Цефалексин Б.Ф.), 250 мг, 3х10 капсула. Асосий кўрсаткичлари тери ва юмшоқ тўқималари инфекциялари, нафас йўллари инфекциялари, суяк ва бўғимлар инфекцияларига қарши муолажа воситаси.

"ГУФИК-АВИЦЕННА" Саломатлигингиз ҳақида қайғуради.

"ГУФИК-АВИЦЕНА", Бухоро ш., тел.: (3652) 26-17-30, 26-47-41, 26-14-11. "ГУФИК ЛТД", Тошкент ш., тел.: (3712) 68-93-40, 68-24-29.

2191

Огаҳий таваллудининг 190 йиллиги олдидан

СЎЗ МАРТАБАСИ

Инсоният ақлий-ижодий фаолияти бошланганидан буён бу қўҳна заминда қанчадан-қанча ёзувчи ва шоирлар ўтмади дейсиз. Лекин саноқли сўз санъаткорларининг номлари ва асарларигина асрлар силсиласига дош бериб, бизнинг давримизгача етиб келган. Энг аввало, бизнингча, Абдулла Қаҳҳор таъбири билан айтганда, адабиётни ўзига касб эмас, ҳунар деб билганларнинг асарлари яшаб қолган бўлса ажаб эмас. Қолаверса, Тангри таоло ўзи яратган мавжудоту маҳлуқотлар ичида инсонни азиз билиб, унга бахш этган энг улуғ инъому-иноятни — СЎЗ қадрини ва мартабасини баланд тутганлар ҳамда уни айтиш масъулиятини чуқур англаганларгина боқийлик бахтига сазовор бўлганлар.

Ана шундай саодат Муҳаммад Ризо Огаҳийга ҳам насиб этди. У ўз қитъаларидан бирида шундай ёзади:

Киши неча иморат қилса бунёд,
Ва ёхуд ҳаддин афзун қўйса авлод,
Тутиб бўлмас бирисидан баҳо кўз
Қолур боқий жаҳон ичра магар сўз.

Яъни киши хешу ақрабларни кўпайтирган, қатор-қатор иморатлар бунёд қилган билан қачонки элга нафи тегмаса, мангуликдан умидвор бўлиши ўринсиз. Ёлғиз, яхши сўз жаҳонда боқий яшаб қолиши муқаррар.

Сўзлаш деярли барчага насиб этган, аммо сўз айтиш истеъдоди ҳаммага ҳам муяссар эмас.

Огаҳийнинг «Таъвиз ул ошиқин» девони дебочасида шундай сатрлар бор:

«Кишидин то қиёматгача боқий қолотурғон ёдгор ва фарзанди саодатосор яхши сўздиркимки, онго замон ҳаводисининг офати зарари асло етушмас ва даврон инқилобининг ғубори асари ҳаргиз аҳволги бошига тушмас. Ва вужуди адам кисватидир муарро ва бақоси фано туҳматидир мубарродур. Алқисса сўз мартабаси ниҳоятсиз баланд ва сўз аҳли ҳамиша азиз ва аржуманддурлар».

Ижодкор асарларининг неча даврлар ўтиб, давронлар айланиб, ўз сўзи билан айтганда «замон ҳаводисининг офат зарарларига» дош бериб, даврон инқилоби ғуборларидан эсономон қолиб, яшаб келаётганлигининг бош боиси бор. У ҳам бўлса, энг аввало, сўз мартабасини баланд тутиб, унинг елкасига эзгуликка хизмат этувчи маъни юкини ортганлигидир. Сўзни муқаддас билиб, уни фақат ўз даври ёки бир гуруҳ кишиларнинг манфаати учун эмас, бутун башарият хизмати учун чоғлаганидир. Асарига умуминсоний ғояларни, оддий халқ дарду алами, орзу интилишларини мавзу қилиб олганлигидир. Ана шу сабабдан ҳам Огаҳий насри ва назми «адам кисватидин муарро ва бақоси фано туҳматидан мубарро» (йўқлик либосидан холи ва ўткинчи дунё туҳматларидан озод) қолди, ижодкор боқийлик азизлик тожини кийди.

Сўз орқали бадиийликнинг юксак намуналарини яратган ва ўзига шу орқали ҳайкал қўя олган шоир бошқаларни ҳам сўз қадрини баланд тутишга даъват этади. Буни унинг девони дебочасидан тортиб, жуда кўп ғазалларида, маснавий, қитъа, рубоийларида ҳам кузатиш мумкин. Шоирнинг «Сўз» радифли ғазали айнан шу мавзуга бағишланган:

Эй кўнгул, одам ҳаёл айлаб, дема нодонга сўз,
Чунки уз инсонга эмас, топсанг дегил инсонга сўз.
Сўздир инсон қалбида бир гавҳари қийматбаҳо
Они хор этма дебон ҳар зумр йўқ ҳайвонга сўз.

Дарҳақиқат, инсонни ҳайвондан фарқлаб турадиган нарса ҳам унинг сўзи, фикри. Нофаҳм одамга гап тушунтириш оғир машаққат. Бу ишни уддалашга уринган сўз айтувчининг ҳам, сўзнинг ҳам бағри қонга тўлиши турган гап:

Сўзни мафҳум айламас ноқобилга мумкиндурур,
Ким бўлиб сўз аҳли бағри қону ботгай қонга сўз.

Огаҳий фикрини давом эттириб уқтирадики, сандонга болға урганда кор этмаганидек, тошюрак жоҳилга ҳам сўз таъсир этмайди. Ўз қадрини билмаган одам сўз қадрини ҳам билмайди.

«Сўз» радифли бошқа бир ғазалида шоир таъкидлайдики, кўнгил бир денгиз. Сўзни ундаги покиза гавҳарга қиёс қилгудек. Лекин шарти шуки, у маъни билан зийнатланган бўлса. Кимнинг ким эканлиги сўзидин аён бўлади:

Кўнгил бир баҳри заххору ондадур покиза гавҳар сўз,
Вале шарт улки маъни шоҳидига бўлса зевар сўз,
Сўзига боқ агар билмоқ тиларсан кимса аҳволин,
Ки асрори ниҳони суратига келди маҳзар сўз.

Лоқайд, дунёни сув олса тўпигига чиқмайдиган бефаросат кимсаларга насиҳат айтиб, сўзингни зое қилиб юрмагилки, кар кишига ҳар қанча гапирсанг эшитмагани каби, улар ҳам эътиборсиздир. «Аҳли дунё»дан буни умид ҳам этмагилким, мол билан эшак сўз бир юксак қадр эканини қайдин билади. «Аҳли дунё» бирикмасида шоир икки маънони кўзда тутади. Биринчиси — бу дунёда яшовчилар, дейлик шоирнинг айрим замондошларига ишора. Иккинчиси — мол дунёга, бойликка ҳирсу-ҳавас қўйган кимсалар. Негаким пул, мол-дунёга берилган кишилар кўпинча одамгарчилик, инсофу диёнатни, бировлар сўзини, аҳли илмни назар-писанд қилмай қўядилар.

Шоирнинг «Даҳр боғи таърифида» номли маснавийси шундай байтлар билан якунланади:

Халқ аро огоҳ эсанг Огаҳий,
Бегараз ҳар сўзни десанг Огаҳий,
Чунки эрур бошдан-оёқ чин сўзинг,
Лек керакдур амал этсанг ўзинг,
Гар амалинг бўлмаса не фойда,
Барча сўзинг бўлғуси бефойда.

Қаранг, шоир ўзига ва сўзига қанчалар талабчан, масъулиятли!

Кейинги байтдаги «амал» сўзига эътиборингизни қаратмоқчимиз. Шоирнинг маҳорати шундаки, у бир сўз зиммасига бир неча маъно юкини юклайди. Биринчидан, у амал — ижро маъносини берса, иккинчидан, мансаб, лавозим, мавқе маъносини ҳам англатади. Байт бир ўқилганда «айтган сўзинг билан қилган ишинг бир бўлмаса, сўз сўзингга ўзинг амал этмасанг барчаси беҳуда ва ижроси йўқ сўзинг фойдасиздир», деган хулоса келиб чиқади. Байтни яна бир бор ўқисангиз, энди у янгича маъно ва мазмун билан жилоланади: «Амалдаги, мансабдаги кишиларнинг айтгани айтган, дегани деган. Амалинг йўқ экан, ҳар қандай тўғри сўзингдан наф йўқ» деган киноявий мазмун бор.

Хуллас, Огаҳий наздида, сўз айтиш осон иш эмас. У пухта, мукаммал, аниқ ва айни ҳақиқат бўлмоғи шарт. Токи ҳеч ким сўзингга эътироз билдирмасинким, бундан сўзловчи обрўсига нуқсон етмасин.

Қуйидаги байт юксак масъулиятли шоирнинг бутун ҳаёти ва ижодий фаолияти давомида ўзи учун қатъий тарзда қабул қилган шиори каби жаранглайди:

Бўлуб карам тафаккур, Огаҳий, қил пухта сўзингким,
Сўзингга сўз топарга очмасин ҳеч бир сухандон лаб.

Яна Огаҳий девони дебочасидаги сатрларни эслайлик. «Алқисса, сўз мартабаси ниҳоятсиз баланд ва сўз аҳли ҳамиша азиз ва аржуманддурлар».

Асарларининг ўзи яшаган даврда, ундан кейин ҳам, айниқса, бизнинг даврда юксак қадрланаётганлиги, Огаҳий хотираси чексиз эъзозланаётганлиги юқоридаги каби сўзлари мушоҳадаларининг ҳақлигининг исботидир.

Отабек ИСМОИЛОВ.

ДУРАДГОРЛАР СУЛОЛАСИ

Наққошлик санъати ўзгача нафислиги билан кишиларни доимо лол қолдириб келган. Эллиққалъа туманидаги Ғани Одилов номли фермер уюшмасидагилар ана шундай сеҳрли касб эгаси Бекчон ака Ниёзматовни қўли гул дурадгор сифатида ҳурмат қилишади. Уста ясаган наққошинкор дарвозалар, миллий услубда яратилган сандиқлар, бешик, дераза ромлари ва эшик каби буюмлар халқ ўртасида машҳур. Ҳақиқий уста учун меҳнатнинг катта кичиги бўлмайди. Бекчон Ниёзматов ўзи ясаётган ҳар бир буюмга, аввало, санъатнинг бир бўлаги сифатида қарайди. Шу боис ҳам у тайёрлаган элак, қошиқ, чўмич каби уй-рўзғор буюмларининг доимо бозори чаққон.

Бу буюмларни ясашда Бекчон акага ўғиллари Расулбек ва Одилбеклар яқиндан ёрдам беради. Бекчон ака дурадгорлик касбининг сирларини фарзандларига ёшлигидан ўргатган эди. Эндиликда эса уста ўғиллари билан ясаган стол, стул, шифонер, кресло каби буюмлар кўпчиликнинг уйини безамоқда.

СУРАТЛАРДА: уста-дурадгор Бекчон ака Ниёзматов (ўртада), ўғиллари (чапдан) Расулбек, Ўзодбек ва невараси Азизбек билан.

Р. ЖУМАНИЁЗОВ (ЎзА) олган сурат.

ҲАМИША ЭЪТИБОРДА

Бирлашган Миллатлар Ташкилоти Бош ассамблеясининг 1992 йил 14 октябрдаги қарорига мувофиқ ҳар йили 3 декабр Халқаро ногиронлар куни сифатида нишонланади. Ҳозирги вақтда мамлакатимизда истиқомат қилаётган ногиронларга ҳукуматимиз томонидан катта эътибор ва мақсадли ижтимоий ёрдам кўрсатилмоқда.

Муҳтож инсонларга, кекса-қариялар, ногиронларга мурувват кўрсатиш, уларни қўллаб-қувватлаш, дардига малҳам бўлиш каби савобли ишлар маънавият ва маърифатнинг асосини ташкил этади. Давлатимиз қомуси — Ўзбекистон Республикаси Конституциясида, ҳар ким қариганда, меҳнатга лаёқатини йўқотганда, шунингдек, боқувчисидан маҳрум бўлганда ва қонунда назарда тутилган бошқа ҳолларда ижтимоий таъминот олиш ҳуқуқига эга, деб алоҳида қайд этилгани бежиз эмас.

Вазирлар Маҳкамасининг "Ўзбекистон Республикасининг ногиронлар реабилитацияси бўйича 1996-2000 йилларга мўлжалланган Давлат дастури тўғрисида"ги қарорида ногиронликнинг олдини олиш, уларнинг реабилитацияси, яшаш муҳити, билим олиш, касб ўрганиши, меҳнатини такомиллаштириш борасида аниқ чора-тадбирлар белгиланган. Ана шу дастурга биноан бугунги кунда мамлакатимизда ўнта реабилитация маркази фаолият кўрсатмоқда. Давлат дастурининг ижроси борасида ўтган тўрт йил мобайнида муайян ишлар амалга оширилди. Хусусан, ногиронлар тиббий-ижтимоий реабилитациясининг Концепцияси ишлаб чиқилди. Ногиронлар реабилитацияси марказлари тизими ташкил этилди.

— Халқаро ногиронлар кунига бағишланган бу йилги тадбирлар пойтахтимиздаги Темирйўлчилар маданият саройида бўлиб ўтади,— дейди Ижтимоий таъминот вазирлиги ижтимоий ёрдамни ташкиллаштириш бош бошқармаси бошлиғи Алишер Иноғов. — Шу куни муҳтожларга ногиронлик аравачалари, турли мосламалар, қимматбаҳо совғалар топширилади. Республикамиз етук санъаткорларининг хайрия концерти намойиш этилади. Шуни ҳам таъкидлаш лозимки, ҳукумат томонидан тасдиқланган баённомага кўра, бу сана барча вилоятларда кенг нишонланади. Бунинг учун жойларда тегишли ишчи гуруҳлар тузилган. Айниқса, уйидан чиқолмайдиган ногиронларга катта эътибор қаратилади.

Б. МАНСУРОВ,
ЎзА мухбири.

«ХАЛҚ СЎЗИ»
«НАРОДНОЕ СЛОВО»

МУАССИСЛАР:
Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Кенгаши ва Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси

Бош муҳаррир:
Аббосхон УСМОНОВ

Таҳрир ҳайъати:
Э. БОЛИЕВ (масъул котиб — «Халқ сўзи»),
М. ЕГОРОВ (масъул котиб — «Народное слово»),
А. ЖАББОРОВ,
С. ЗИНИН,
М. МИРАЛИМОВ,
С. МУҲИДДИНОВ (бош муҳаррир ўринбосари — «Халқ сўзи»),
Л. ПАК,
М. САФАРОВ,
Р. ФАРҲОДИЙ,
И. ХУДОЁРОВ,
И. ШОҒУЛОМОВ,
О. ҚАЙПБЕРГЕНОВ (бош муҳаррир ўринбосари — «Народное слово»),
Ў. ҚОШИМОВ.

БЎЛИМЛАР:

Ижтимоий-сиёсий ҳаёт	133-57-34;
Ҳуқуқ	136-07-94;
Иқтисодиёт	136-36-65;
Қишлоқ хўжалиги	136-37-85
Маънавият ва маърифат	136-35-60, 132-10-65;
Хатлар	136-29-89, 133-07-48;
Фан, соғлиқни сақлаш ва ижтимоий масалалар	132-12-08;
Халқаро ҳаёт	132-11-15;
Котибият	133-10-28;
Эълонлар	136-09-25.

ЎЗБЕКИСТОНЛИК СПОРТЧИ — БРОНЗА МЕДАЛ СОВРИНДОРИ

СПОРТ

Жанубий Кореянинг пойтахти Сеулда дзюдо бўйича анъанавий халқаро "KOREA-OPEN" турнири ниҳоясига етди. Унда 40 та давлатдан 150 спортчи қатнашди. Жумладан, тўртта ўзбекистонлик дзюдочи — Алишер Мухторов, Андрей Штурбабин, Фарҳод Тўраев ва Мурод Камолов мазкур турнирда иштирок этди.

Турнир мусобақалари шу даражада кескин бўлдики, фақат Алишер Мухторовгина бронза медалини қўлга киритишга муваффақ бўлди. Андрей Штурбабин тўққизинчи ўринни эгаллади.

(ЎзА)

ЖАМОАМИЗНИНГ ИККИ ҒАЛАБАСИ

Бирлашган Араб Амирлигида ўтказилаётган 2000 йилда Ливанда бўлиб ўтадиган футбол бўйича Осиё Кубогининг саралаш мусобақалари ҳам қизғин паллага кирди. Ўзбекистонлик футболчилар ҳозиргача Бангладеш ва Шри Ланка спортчилари билан икки учрашув ўтказди. Ҳар иккала матчда ҳам терма жамоамиз бир хил — 6:0 ҳисоби билан ғалаба қозонди.

Олдинда Бирлашган Араб Амирликлари ва Ҳиндистон спортчилари билан бўладиган икки ўйин бор. Ўзбекистонликлар билан бўладиган учрашувдан олдин Бирлашган Араб Амирликлари спортчилари тўрт кун дам олиш имкониятига эга. Шунга қарамасдан, муваффақиятли ўйнаётган футболчиларимизнинг кайфияти кўтаринки.

(ЎзА)

МУРАББИЙНИ ХОТИРЛАБ

Республикада хизмат кўрсатган мураббий, Ватанимиз боксининг тамал тошини қўйганлардан бири Сидней Львович Жаксон хотирасига бағишлаб ўтказиб келинаётган анъанавий халқаро турнир бу гал Наманганда ташкил этилди. Вилоят марказидаги «Паҳлавон» спорт-соғломлаштириш мажмуида ўтказилаётган мазкур беллашувда Россия, Қирғизистон, мамлакатимизнинг барча вилоятлари ва Тошкент шаҳри спортчилари иштирок этишмоқда.

Рингдаги дастлабки «жанг»ларда 57 килограмм вазнидаги боксчилар ўзаро куч синашишди. Улар ичидан А. Жалолов, А. Ҳайдаров, қорақалпоғистонлик Е. Ибейсиновларнинг қўли баланд келди.

Хотира турнири беллашувлари кун сайин қизғин тус олмоқда.

Қ. НАЖМИДДИНОВ,
«Халқ сўзи» мухбири.

Муқаддас қадамжолар

ТОВКА ҚЎРҒОНИ

Калмоқшоҳ Тойчахон қизи, Алпомишнинг ғойибона хуштори Товвойим достондаги йирик образлардан бири саналади. Сурхон воҳасида нафақат достон вариантларида, балки кўплаб ёдгорликларда ҳам унинг номи билан боғлиқ жойлар мавжуд. Шундай ёдгорликлардан бири Шеробод туманидаги Товка қўрғонидир.

Товка қўрғони Шеробод беклик қўрғонидан 4 км. шимолда, тоғ қояси устида жойлашган. Бундан саккиз-тўққиз йил бурун бу ерда олиб борилган қазилмалар натижасида қўрғон иншоотларининг асосий ва чиқиш қисмлари тўла очилган.

Қўрғон топилмаларидан энг диққатга молиги ҳашаматли хона ичида қилинган деворий суратлар намуналари ҳисобланади. Суратларнинг асосий қисми хонадаги ташландиқ қатламдан олинди. Шу билан бирга, суратлар қолдиқлари ҳар учала деворларда ҳам қайд қилинган.

Мазкур суратлар икки тасвирий қаторларга тегишли экан. Биринчи қаторига ҳозирда деворда сақланган ов манзараси акс эттирилган. Юқори қатор суратлари эса ташландиқ қатламдан топилди. Уларнинг мазмуни тўғрисида аниқ бир фикр айтиш қийин бўлса-да, ҳар қалай тегишли белгиларига қараб, дунёвий суратлар қаторига киритиш мумкин. Улардан ов манзаралари тасвирланган отлар ва оҳулар (жайронлар) шимоли-шарқий деворда жануби-ғарбий томон тасвирланган бўлса, жануби-шарқий деворда эса ғарбга томон ҳаракати акс эттирилган.

Шимоли-ғарбий девордаги сурат парчасида сариқ кўзга тўқ кул рангли йирик от ва гавдасининг орқа қисмини кузатиш мумкин. Шимоли-шарқий деворидаги суратларда тўртта от ва учта оҳу тасвирлари кузатилади.

Малла от устида чавандоз гавдаси чизгилари тасвирини ҳам илғаш қийин эмас. У орқага қайрилиб камондан ўқ отмоқда ҳолатда тасвирланган. Отда ов қилиш хусусиятларидан келиб чиқадиган бўлсак, бу ҳолатда отилган ўқ нишонга аниқ тегиши сир эмас. Отлар ўртасида учиб бораётган бир жуфт оҳу (сайғоқлар) тасвирланган. Пастдаги учинчи оҳу камон ўқига дучор бўлиб қулаган; унинг оёқлари ярим йиғилган, гавдаси бироз кўтарилган ҳолатда тасвирланган. Бундай ов манзаралари тош деворидаги Бақтрия-Тохаристон суратлари, Зараутсой қоя рангтасвирлари ва кейинги барча тарихий даврлар тасвирий санъатига хос бўлганлиги ҳисобга олинса, «Алпомиш» достонидаги номдор бойларнинг овга боришлари бежиз эмаслиги ойдинлашади. Тасвирлардаги отларнинг тумшуқлари эса достондаги асов тулпорларга хос анжомларни эслатади. Айниқса, улоқ ва пойга чоғида отлар тишлашиб кетмаслиги учун ҳам уларга тумшуқбоғлар кийдирилган.

Қўрғондаги ташландиқ қатламдан яна кўплаб сурат парчалари топилди. Улар асосан одамлар ва улар билан боғлиқ тасвирлардир. Суратлар тўқ ҳаворанг заминда чизилган. Кишиларнинг юзларига тоза оқ рангда, қуралай кўз, қора қош, киприклар, нафис бурун, лаб ва қулоқ чизгилари қоратоб малла рангда берилган. Тасвирлардаги кишилар бошларидаги саллалар қизил рангларда оқ рангда, тахлари қора чизиқларда тасвирланган.

Қўрғонда 22 шахсга тегишли сурат парчалари очилди. Ҳозирги ҳолати уларнинг узоқ вақт очиқ ҳолда қолганлигидан дарак беради. «Алпомиш» достонининг маҳаллий вариантларининг бирида: «Тавкойим қўрғонида гўзал қизлар суратлари бор» деган жумла келтирилади. Қўрғондаги иккита ертўла ҳам достонда куйланган Товкойим қўрғонининг Алпомиш ётган зиндон билан ер ости орқали боғланганига ишора бўла олади. Изланишлар чоғида топилган асори атиқалар тош деворлар ва чиқиш иншоотлари Кушонлар ҳукмронлик қилган милодий I-III асрларга, қўрғоннинг асосий иншоотлари эса милодий VI-VII асрларга тааллуқли эканлигини кўрсатиб турибди. Деворий суратларнинг таҳлили ва мазмуни таҳлили ҳам бу фикрни тасдиқлайди. Қизиғи, кейинги изланишлар натижалари қўрғондан милодий X-XI асрларда ҳам йирик таъмирларсиз бемалол фойдаланилганлигини тасдиқламоқда. Айнан шу вақтларда суратлар очиқ бўлган бўлиши мумкин.

Энди қўрғоннинг бевосита вазифасига келсак, бу унинг жуғрофий жойлашиши ва меъморий ечимидан келиб чиқади. Маълумки, Шеробод даҳанаси бу номи билан Бақтрия-Тохаристон томонида тоғ ҳудудидан водийга кириш эшиги, дарвозаси ҳисобланган. Кейинги йилларда жанубий Ҳисор тоғларида олиб борилган археологик қидирувлар даҳана орқали Буюк Ипак йўлининг асосий тармоғи ўтганлигини тасдиқламоқда. Қўрғоннинг йўл бўйида, дарвоза олдида жойлашиши, ҳашаматли қалъа, қишки хоналари ҳамда ертўла шаклидаги махсус жойлари мавжудлиги уни давлат аҳамиятига молик божхона қўрғони деб талқин қилишимизга асос бўла олади. Бу хулосани қўрғон билан ҳамоҳанг жойлашган тош деворлар ҳам тасдиқлаб турибди. Буюк Ипак йўли асосий тармоғи бўйида божхона қўрғони қолдиқларининг очилиши қадимда ҳам давлат хазинасининг асосий манбаи бўлмиш солиқ тизими шунчалик юқори бўлганлигидан далолат беради.

Алпомиш номи билан боғлиқ жойлар ва ёдгорликлар обод қилинса, қадимий маданиятимиз, дунё сайёҳлари қадамжоларига айлантирилса, нур устига аъло нур бўлур эди. Очиғи, бой илдиз бўлган Товка қўрғони бугунги кунда ўша ҳолича ётибди. Илгари олиб борилган археологик изланишлар натижасида топилган жозибали деворий суратлар маблағ йўқлиги туфайли нобуд қилинмоқда. Энг ачинарлиси, қанча кўп бўлганидан, ғарби катта бу ёдгорлик қаровсизлик туфайли пора-пора нураб, бузилиб кетмоқда. Саховатли тадбиркорлар ва тегишли идоралар Товка қўрғонини кўз қорачиғидек асраб-авайлаш ишига бош қўшсалар, айни муддао бўларди.

Шоймардонқул РАҲМОНОВ,
ЎзФА Археология институти докторанти.

РЕСПУБЛИКА ИХТИСОСЛАШТИРИЛГАН АКЦИЯДОРЛИК - ТИЖОРАТ БАНКИ

Gallabank

«ҒАЛЛА-БАНК»

Ўз акцияларининг V эмиссиясини жойлаштиришнинг туталланганлигини маълум қилади ва акцияларни сотиб олган ишбилармон ва тадбиркорларга, республиканинг барча фуқароларига ўзининг бекиёс миннатдорчилигини билдиради.

Шунингдек, «Ғаллабанк» аҳоли омонатларини энг юқори тўлов фоизлари бўйича қабул қилишни давом эттирмоқда.

Агар Сиз пул маблағларингизни «Ғаллабанк» жамғарма кассасига қўйсангиз,

- *3 ойда 10 фоиз миқдорида;*
- *6 ойда 21 фоиз миқдорида;*
- *9 ойда 32 фоиз миқдорида;*
- *1 йил муддатда 40 фоиз миқдорида қўшимча фойда оласиз.*

Омонатлар Тошкент ва Нукус шаҳарларида ҳамда «Ғаллабанк»нинг барча вилоятлардаги филиалларида қабул қилинмоқда.

Маълумот учун манзилгоҳ: Тошкент шаҳри, Шаҳрисабз, 36. Тел. 136-71-72. Ш.Рашидов, 49-А. Тел. 34-41-59.

Шуни мамнуният билан маълум қиламизки, янги фоизлар бўйича жамғармалар қабул қилиш эълон қилинган 10 сентябрдан буён омонатчиларимиз сони 12434 кишига етди.

Азиз ватандошлар!

Банкимизга жойлаштирган маблағларингиз ҳисобидан сизларга фойда келтираётганимиздан ва мустақил Ватанимиз иқтисодиётини ривожлантиришга муносиб ҳисса қўшаётганимиздан беҳад мамнунмиз.

Омад сизга ёр бўлсин!

РИАТБ "Ғалла-банк" бошқаруви.

2312

Ўзбекистон Республикаси Ижтимоий таъминот вазирлиги ҳузуридаги Пенсия жамғармаси жамоаси жамғарма бош мутахассиси Дамира Тўхтаевага онаси Мукаррам ТЎХТАЕВАнинг вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия билдиради.

«Ўзшаҳарлараравтотранс» республика ишлаб чиқариш бирлашмаси жамоаси бирлашма ҳаракат хавфсизлиги бўлими бошлиғи Карим Тулагановга ўғли РАҲИМЖОННИНГ бевақт вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор этади.

Рўйхатдан ўтиш тартиби № 00001

Буюртма Г — 0911, 23276 нусхада босилди, ҳажми — 2 табоқ. Офсет усулида босилган. Қоғоз бичими А—2

Газета PENTIUM-II max компьютерига терилди ҳамда операторлар С. ЛУКИН ва Ж. ТОҒАЕВ томонидан саҳифаланди.

Навбатчи котиб — Ю. ҲАМИДОВ.
Навбатчи муҳаррир — О. РАҲИМОВ.
Навбатчи — Т. АБДУРАХМОНОВ.
Мусаҳҳиҳ — А. САТТОРОВ.

МАНЗИЛИМИЗ: 700000, ГСП, Тошкент шаҳри, Матбуотчилар кўчаси, 32-уй.

Таҳририятда ҳажми 5 қоғоздан зиёд материаллар қабул қилинмайди.

«Шарқ» нашриёт-матбаа концерни босмахонаси. Корхона манзили: «Буюк Турон» кўчаси, 41.

Босишга топшириш вақти — 21.00
топширилди — 22.35

1 2 3 4 5 6